Tizenhetedik évfolyam. 287-ik szám.

ELŐFIZETÉS
HELYBEN:
Egy évre . . . . . 24 korona.
Egy hora . . . . . 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre . . . . . 28 korona.
Egy hora . . . . . 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fil.
minden következőnél 16 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.
KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény-Társaság.
József főherczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902. | FELELŐS SZERKESZTŐ: Stauber József. | Kedd, december 16.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreikk: Az obstrukció háttere.
Mentelmi ügyek a Házban.
Csanádmegye közgyűlése.
Elavult adórendszer.
Kereskedő-vér a magyar fajban.
Három uj városatya.
Két kiállítás.
Bünügy egy árverés miatt.
Harmine tűzér és egy leány.
A gyulai szezon epilógusa.
Megesalt férjek az esküdtek előtt.
Legyen kenyér.
Bajok a vasuti utánvételeknél.
Paprika-kofák háborúsága.
Tárca: Egy grófnő. Irta: Konschitzkyné Eötvös M.
Regény-Csarnok: A róma-párisi expressvonat. Forditotta: Ritt Gyula.

Az obstrukció háttere.

Bécs, december 15.

A politikai helyzet sulypontja ma inkább, mint valaha, ide, Bécsbe helyezkedett, s ha valaki csak körvonalaiban is ismerné azokat a mozzanatokat, melyek a mai tanácskozás folyamán a viszonyok további kialakulására hatékony tényezőkként rezultálódtak, akkor tiszta belátását és teljes megértését nyerné a budapesti parlamenti viszonyoknak is, melyek annál zavarosabbak, mert célzatosan zavartattak. Azonban a mit a magyar miniszterelnök a délelőtti kihallgatáson, és azután az osztrák kormányelnök és Goluchovszkyval folytatott tárgyalásai közben végzett, azt a titokzatosság sürü leple takarja, s a ki bármit is erről a jólértesültség szinében most még közölne, azt csak a szándékos félrevezetés céljából tehetné.

Mindazonáltal, miként az erdőt jobban meglátja, ki azt kivülről, vagy a hegyet, ki alólról nézi, ugy a budapesti parlamentnek legutóbbi, csaknem rejtélyesnek mondható, mindenképen nehezen érthető eseményei az itteni beavatottabb körök előtt jobban kidomborodnak és határozott körvonalokkal biró formákat öltenek. Epen azért, ha itt sem közismert dolog, a mi a mai nap folyamán a Burgban és Bankgasse palotájában történt, annyit mégis sejtenek az itteni politikai körökben, hogy *mi* képezte tulajdonképen a magyar kormányelnök és Fejérváry báró honvéd miniszter bécsi tartózkodásának okát és célját, és ez szorosan összefügg azzal, a mi Budapesten, az obstrukció hátterében történt.

Ugyanis minden különösebb jóstehetség nélkül biztosra lehet venni, hogy a függetlenségi párt akkor, midőn jobb sorsra méltó fáradozásai által az obstrukció végleges sikerét biztositotta és ezzel a helyzet kulcsát a kezébe keritette, nem szerelt volna le hirtelen és egyhangu elhatározással, ha a magyar kormányelnöktől határozott és részleiben is felsorolható engedmények iránt igéreteket nem kapott volna. Ezen kilátásba helyezett engedmények felől azonban még a függetlenségi párt-organumok is mélységesen hallgattak és inkább eltürték a kilátásaikban csalódott Bánffysta lapok évelődéseit, semhogy a kulisszák mögött történt és Kossuth Ferenc elhiresült találkájával összefüggő megállapodásokról csak valamit is elárultak volna.

Ennek a tartózkodó titkolódzásnak pedig meg voltak az alapos okai. Széll Kálmán ugyanis azt a medvét, a melynek bőrére a függetlenségiek az obstrukció leszerelésének áldomását itták, éppen nem ejtette volt még el, s a paktum árát itt Bécsben kell vala kieszközölnie. Ha ezeket a föltételeket, a melyekben a miniszterelnök és az obstruáló ellenzék egymással megegyeztek, s melyek szankcionálása Bécsben lesz vala kieszközlendő, időnek előtte közhirré teszik, akkor tekintettel azon ellenszenvre, melylyel illetékes helyen a függőben levő diszkrét kérdéseknek a sajtó utján való ilyetén kihiresztelése iránt viseltetnek, az elintézés sikere még bizonytalanabbá lett volna téve.

Hogy eredményes volt-e ebben az irányban a magyar kormányférfiak bécsi utja, az már soká titok nem maradhat és elég korán meg fogja a világ tudni, hogy megkapta-e az ellenzék a fegyverletételének árát vagy se? elejtik-e a civillista felemelésének visszaható érvényét? megajánlják-e az ujoncemelés ellenértékeül követelt katonai reformokat? és végül megkapta-e a miniszterelnök karácsonyi ajándékul azon széltől-hosszában rebesgetett

TÁRCA.

Egy grófnő.

Irta: **Konschitzkyné-Eötvös Margit.**

Mi sem lehetett előttem becsesebb és kivánatosabb, mint azok a lélekemelő csevegések ott abban a barátságos kis rokoko-szalonban, ahol kedvemre csodálhattam ezt az érdekes asszonyt.

Valóságos áhitatos hódolattal tekintettem a fennköltszellemü urnőre, kinek lelkében a keresetlen egyszerüsége bámulatos, nemes gondolkozásmóddal és jószivüséggel párosult.

Mikor egy izben elragadtatásomban ezt megmondtam neki, elégedetten mosolygott, azután megfenyegetett az ujjával.

— Hiz legni akar, vagy szivből, őszintén beszél? Különben sokkal jobban ismerem, semhogy ne tudnám, hogy komolyan lehet venni, amit mond. S ezuttal nem fogok ellentmondani. Elismerem, hogy helyén van a szivem s tudok azokkal érezni, akik szenvednek. Megőriztem hitemet és bizalmamat az emberek iránt és csalódva egyesekben, nem voltam kislelkü meggyülölni az egész emberiséget. Lehet találni még buzát a konkoly között. De azért, hogy őszintén bevalljam, én is önző vagyok: jótékonyságom alapja az önzés. Érzem, hogy adni nagyobb öröm, mint elfogadni s itt az ok. Hogy ezt az örömöt elveszessem, jót teszek s ez kimondhatatlan boldoggá tesz.

A multkor egy érdekes kis epizódnak lettem ily módon előidézője. S ha megigéri, hogy türelmes lesz — inkább gyujtson egy cigarettára — elmondom az én élményemet.

Nővérem, kinek gyengéje, kék vére és szerfelett arisztokratikus érzelmei nem türheti, ha templomunkba gyalog megyek s helyemet nem az oratóriumban, de lenn a többi ember között foglalom el. Ha ő ugy találja, hogy sokkal illendőbb a cimeres kocsin hajtatni a templom elé és felsuhogni a bámész és mélyen bókoló nép előtt a lépcsőn, nos, én ellenkezőleg ugy hiszem s ez belső sugallata vallásos érzelmeimnek, hogy itt az isten házában, hová az ő nevében gyülünk össze, mindnyájan egyenlőek vagyunk és ugy lehet, hogy egyszerü szomszédom imája, ki nálamnál talán buzgóbban fohászkodik istenéhez, tetszőbb az Urnak, mint az enyém.

Mikor az oratóriumban embertársaim felett vagyok, ugy érzem, mintha a grófi korona a fejemre nehezülne s én leszeretném venni s odatérdelni a többiek közé. Érzem, hogy az ájtatosság hódolat és a hódolat alázatosság. A templomban, az imádkozó emberek között megfeledkezem magamról hasonlóan, ha a bálteremből véletlenül egy haldokló szobájába lépnék: a küszöbön elvetvén legyezőmet és csokromat és megszünném vidám és jókedvü lenni.

És lássa, nemcsak a jó Isten iránti hódolat készteti ily alázatosságra; nem. E szegény emberek látásánál, kik itt mind a szeretet nevében gyültek össze, szivembe oly különös érzés lopja be magát, mely vegyüléke a csodálatnak és nagyrabecsülésnek.

Hisz e szegény emberek, dacára küzdelmes fárasztó életüknek, mely lemondás és nélkülözésből van összetákolva, hálaimát rebegnek, vagy pedig szenvedéseik, nyomoruk enyhitéseért könyörögnek.

Ilyenkor szeretnék tőlük bocsánatot kérni, hogy gazdag és boldog vagyok. És mikor igy a gondok előtt elhaladok s ők a „méltóságos asszonyt“ alázatos hódolattal köszöntik: ilyenkor nem leereszkedéssel hajtom meg fejemet, de tisztelettel.

No de mennyit fecsegek én itt, anélkül, hogy a tulajdonképeni tárgyra térnék; de mi asszonyok nem tudunk előzetes elmefuttatás nélkül semmit se elmondani.

Maga udvarias ellenvetést akar tenni? Hagyja azt, barátom, hallja inkább történetemet.

Tegnapelőtt reggel mellettem a padban, egy szegényesen öltözött, feketeruhás asszony ült, kit még ezelőtt nem láttam. Nagy bánata lehetett, mert az istentisztelet alatt arcát kezeibe rejté s ima közben halkan sirt. Néha oly keservesen sóhajtott, hogy nekem mindannyiszor szivembe nyilalt. Elhatároztam, hogy istentisztelet végeztével megtudom bánata okát. Hátha segithetek rajta!

Még mielőtt a mise véget ért volna, el-

Mai számunk 14 oldal.

nagy nemzeti vivmányt, a melylyel az utóbbi időkben kialakult ellentéteket fógja majd az egész ország örvendetes meglepetéseül a magyar miniszterelnök áthidalni?

Magyar miniszterek Bécsben. *Széll* Kálmán miniszterelnök szombat este egy napi tartózkodásra Bécsbe érkezett. A magyar kormány bécsi utja a függő gazdasági kérdésekkel van összeköttetésben. A miniszterelnök vasárnap délelőtt tiz órakor a Burgba hajtatott. a hol a király másfél órai kihallgatáson fogadta. Déltájban kihallgatáson volt a királynál *Fejérváry* Géza báró honvédelmi miniszter is, aki szintén szombaton este érkezett Bécsbe. E kihallgatás célja a *véderő-javaslatok* plenáris megvitatását előkészitő tárgyalásokról való jelentéstétel volt. *Széll* Kálmán miniszterelnök a királynál való kihallgatása után visszatért a bank-gassei magyar palotába és ott *Körber* osztrák miniszterelnök látogatását fogadta, akivel hosszabban értekezett. Délután *Széll* Kálmán miniszterelnök a közös külügyminiszteriumba ment, a hol *Gulochovszky* gróf külügyminiszterrel tanácskozott hosszabb ideig. *Széll* Kálmán ezután *Körber* dr osztrák miniszterelnököt látogatta meg az osztrák miniszterelnökség palotájában. Később a két miniszterelnök ismét összejött a bankgassei magyar palotában s hosszasabban értekezett a függő gazdasági kérdésekről. Ezen az értekezleten *Széchényi* Gyula gróf, a király személye körüli miniszter is résztvett. E tanácskozás után, a mely este hat óráig tartott, a miniszterelnök *Széchényi* Gyula grófnál ebédelt s aztán hetedfél órakor az express-vonattal Budapestre utazott, hogy résztvehessen a képviselőház hétfői ülésén.

Bécsből táviratozzák: A király ma kihallgatáson fogadta *Körber* osztrák miniszterelnököt, aki jelentést tett a *Széll* Kálmánnal tegnap folytatott tanácskozásokról. Hir szerint a két miniszterelnök *még nem jutott a kiegyezés ügyében végleges megállapodásra, de a döntés ujévig okvetlenül bekövetkezik.*

Ujabb táviratok szerint a két miniszterelnök néhány nap mulva ujra találkozik.

Tizennyolc órás ülés. A német birodalmi parlament a hires vasutarifa-javaslatot vasárnap virradóra, tizennyolc óra hosszat tartó ülésen *elfogadta.* Az 1. § elfogadása után *Spahn* azt inditványozta, hogy a tarifatörvény összes többi szakaszait a benyujtott inditványokkal és a törvény cimével és záradékával együtt közösen tárgyalják. *Singer* a házszabályokhoz kivánt szólani. Gróf *Ballestrem* elnök nem adta meg neki a szót. (Pfuj kiáltások a szociáldemokratáknál. Lárma jobbról.) Spahn inditványát elfogadták. Gamp röviden a tárgyhoz szól. Ezután elfogadták a vita berekesztésére irányuló inditványt. (Felkiáltások balról: Ez a pártatlan elnök! Ezt nevezik tárgyalásnak!) A 2—12. § hoz benyujtolt összes inditványok felett napirendre tértek. Az erre vonatkozó házszabályvitában Singert az elnök és a többség ellen intézett támadásai miatt háromszor rendreutasitotta. Éjjel egynegyed három órakor megkezdték a névszerinti szavazásokat az egyes szakaszok felett. Reggel egynegyed öt órakor az összes szakaszokat egyenként elfogadták, a mivel a harmadik olvasás véget ért. A javaslatot ezután egészében 10 szavazattal 20 ellenében elfogadták, 1 nem szavazott. (Percekig tartó bravó kiáltások a többség padjain, pfuj-kiáltások a kisebbség részéről. Gróf Bülow birodalmi kancellárt és gróf Posadowski államtitkárt sokan üdvözlik.) Gróf Ballestrem elnök jó ünnepeket és boldog ujévet kiván a képviselőknek. Reggel háromnegyed 5 órakor berekesztették *a 18 és fél óráig tartott ülést.* A legközelebbi ülés 1903. január 13 án lesz.

Mentelmi ügyek a Házban.

(A képviselőház ülése.)

— *Az Aradi Közlöny* távirati tudósitása. —

Budapest, december 15

Ma mentelmi ügyeket tárgyalt a képviselőház oly csekély érdeklődés mellett, hogy az ülést fel kellett függeszteni határozatképtelenség miatt Nosza megszólalt minden telefon csengettyü és egy negyed óra mulva ki kocsin, ki villanyoson sietett a Házba, ugy, hogy csakhamar száznál többen voltak jelen. A mentelmi tárgyalás legérdekesebb része az a vita volt, hogy Pichler Győzőt elővezessék-e vagy sem egy párbajtárgyalás céljából.

Végre is kisütötték, hogy az ujabb kiadatás felesleges, mert egyszer már döntött e kérdésben a Ház és igy Pichlert már tulajdonképen ki van adva, de elővezetni nem szabad.

Részletes tudósitásunk a következő:

Elnök: Daniel Gábor, alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Plósz Sándor és Cseh Ervin miniszterek.

Elnök: Dániel Gábor fél 11-kor nyitja meg az ülést és bemutatja Kelemen Béla tápéi képviselő mandátumát. (Éljenzés a szélbalon.)

A Ház ezután harmadszori olvasásban is elfogadta a horvát provizóriumot. Következtek a mentelmi ügyek.

(Krasznay ügye.)

Maróthy László előadó javasolja, hogy a rágalmazás vétségével vádolt Krasznay Ferenc mentelmi jogát függesszék fel.

Komjáthy Béla hosszabban fejtegeti a mentelmi jogot és annak a külföldi államokban való alkalmazását, s azután rátér a jelen esetre a melyben Krasznay Odescalchy herceg négy alkalmazottja ellen bünfenyitő feljelentést tett hibás pénzmanipulációk miatt, ő maga (Krasznay is) kárt szenvedett. E feljelentés miatt perelték be az illetők rágalmazás miatt. Ebben zaklatást lát, mert a biróság még véglegesen nem is ha ározott és inditványozza, hogy a Ház Krasznayt ne adja ki. (Helyeslés.)

Mandl Pál csatlakozik Komjáthy inditványához.

Kossuth Ferenc is csatlakozik, egyszersmind kéri, hogy a Ház intézkedjék, hogy a biróság ne mondja már előlegesen rágalmazásnak, csalásn k, sikkasztásnak az egyes eseteket, a mikor még az be sincs bizonyitva. Nagyon kellemetlen az, hogy már hetekkel, hónapokkal előbb sulyos vádakkal illetnek egyes képviselőket, a kikről utóbb kiderül, hogy semmi büntetendőt sem követtek el. (Általános helyeslés.)

Maróthy előadó megjegyzése után a Ház *egyhangulag* Komjáthy inditványát fogadta el és *Krasznayt nem adták ki.*

(A Ház határozatképtelen.)

Maróthy előadó ezután *Molnár* Jenő kiadatását javasolja, mert a politikai lapnak szükséges kaucióval nem biró csongrádi lapja politikai cikkeket közölt.

Várady Károly és **Sebess** Rénes a kiadatás ellen szólalt fel.

Elnök felteszi a kérdést s a szavazásnál a többség ki nem vehető.

Felkiáltások a szélbalon: A szavazatokat elvassák meg.

Elnök felolvastatja a szavazatokat, a miker is kiderül, hogy a Ház nem határozatképes, mert 60-nan nincsenek jelen. Ennélfogva az ülést felfüggesztette 10 percre.

A *szünet után* végre 100 nál többen jelentek meg és ekkor Molnár Jenőt nagy többséggel kiadták.

---

hagyta a templomot. Tervem szerint, nyomban követtem. Örültem korábbi eltávozásának, mert igy minden feltünés nélkül szólithattam meg. Csakhamar utolértem s megérintettem a vállát. Hátrafordult.

— Ne vegye rossz néven — szóltam hozzá — de én nagyon érdeklődöm.

— Ah, ön nemde mellettem ült a templomban? — e kérdéssel vágott szavamba. — Ugy-e kérem, lesz oly szives és megmutatja a grófi kastélyhoz vezető utat?

— Örömmel, magam is odamegyek, jöjjön velem. Kihez megy ön?

— A grófnőhöz magához. Beszélnem kell vele; oh, borzasztó ez nekem. Bár tullennék már az egészen. Nagyon szerencsétlen vagyok. De én lábai elé fogok borulni.

Itt szavait heves zokogás szakitotta félbe.

— Önnek nagy bánata lehet — mondám részvéttel. De talán nincs oka egészen kétségbeesni. Hátha lehet a bajon segiteni? Nem közölhetné velem szomorusága okát?

Először jól megnézett s ugylátszik, megnyertem bizalmát, mert elmondá történetét.

Özvegye egy, a csatatéren elesett őrnagynak s nyugdijából él. Egyetlen fia mint ispán van a grófnő uradalmában, tehát nálam alkalmazva. A mult héten bejött a városba, hogy a fakereskedőtől az elárusitott tüzelőfa árát, négyszáz koronát átvegye s képzelje a szerencsetlenséget: a pénzt elvesztette valahogy. Ma kellene a tisztartónak beszámolnia. S nincs, sincs a pénz. mi fogja veszteni állását s a világ tolvajnak fogja tartani?

— Oh én nagyon de nagyon szerencsétlen vagyok! — fejezte be szavait.

— És voltakép mire akarja a grófnőt kérni? — kérdeztem.

— Ha ugyan lesz bátorságom kéreimemet előadni, de félek, hogy torkemon akad a szó. Arra akarnám kérni, hogy fiamat ne mentse fel a szolgálattól s a négyszáz korona kis részletekben vonassék le fizetéséből. O szivesen fog nélkülözni, csakhogy a kárt megtéríthesse. De nekem rossz előérzetem van, oh nekem nincs reményem. Kételkedni fognak szavaim igazságában, a tisztartó fiam elbocsáttatását fogja akarni; jaj édes istenem, hogyan fogom én mindezt elviseini.

A szegény öreg asszony csaknem magánkivül volt s reszketett egész testében.

— Már robognak a hintók, — mondá — itt lesz nemsokára a válságos pere.

Csakugyan közeledtek a fogatok, legelől büszke nővérem. Üdvözöltük egymást.

— Ez volt a grófnő, nemde? Milyen szigoru az arca és milyen hideg szemei vannak. Nem látszik cseppet sem jószivűnek. Nem hiszem, hogy lesz elég bátorságom vele beszélni.

— Mit szól mindehez barátom? Szentebb érzelem nem dobogtathatja meg az ember szivét ily hevesen és az a tudat, hogy hatalmunkban van a fájdalmat örömre változtatni.

— Nézze kérem, — szóltam az özvegynek — én azt tanácslom, legjobb lesz, ha a szigoru tisztartó mit sem tud meg a dologról. Az asszonyok nem oly gyanakodók s még azon esetben is, ha első hibáról lenne szó, szivesen megbocsátanak. Legokosabb lesz elvinni a tisztartónak a négyszáz koronát.

Az öreg nő csodálkozva nézett rám s fejét csóválta. Ezalatt a park egyik oldal ajtójához érkeztünk. Megálltam. A szegény asszony remegése nőttön nőtt.

— Kedves kisasszony — látja kisasszonynak szólitott — nem hiszi, mennyire remegek. Vajjon el fog-e a grófnő fogadni?

A jó asszony egyszerü szövetruhám miatt, s hogy a templomban a többiek között ültem, alkalmasnak a komornának tartott.

— Lépjen be, majd meglátja, minden jóra fordul — s kezénél fogva bevezettem a kerti pavillonba.

— Ide ide, mondám s fe tártam az ajtót.

Félénken tekintett körül.

— Jaj ha a grófnő most betopanna.

E pillanatban napernyőmet, kalapomat egy karszékre vetettem s nem tehettem okosabbat, mint hogy valami kimondhatatlan érzéssel, szivből megöleltem a rokonszenves öreg asszonyt. Nevettem és sirtam egyszerre, odavontam magam mellé a padlagra s a túláradó boldogságtól alig tudtam beszélni.

— Igy ni kedvesem, — tudja e, hogy most már el van játszva az ön egész félős jelenete, a gonosz grófnővel? Ön most az én vendégem

(A bünesetek megnevezése.)

Becsületsértéssel vádolt *Bremits* Pál mentelmi jogát nem függesztették fel de a szavazás előtt.

Benedek János határozati javaslatot nyujtott be, a melyben kimondatni kérte, hogy a bünczselekmény megnevezése, mellőztessék a megkereséseknél és csak az illető §§ ok neveztessenek meg. A vádolt szót szintén mellőzzék, mert az illetők ekkor meg nem vádoltak, csak panaszoltak. (Helyeslés.)

Plósz Sándor miniszter azt tartja, hogy a bünczselekmény megnevezésétől a biróságot függetlenségének érintése nélkül eltiltani nem lehet. Ellenben a vádlott szó helyett a panaszolta szót kell használni. (Helyeslés.)

Olay Lajos ugyanily szellemben szólal fel, mire a ház *Benedek* határozati javaslatát elvetette.

A Ház ezután az izgatás vélségével vádolt *Pavlovits* Ljubomir, a párviadal vétségével vádolt gróf *Forgách* Antal és Olay Lajos mentelmi jogát *felfüggesztette*, ellenben a becsületsértéssel vádolt *Bonca* Miklóst nem adták ki. A becsületsértéssel vádolt *Ováry* Ferencet kiadták, a becsületsértéssel és rágalmazással vádolt Lovászy Mártont is kiadták. (Tóth Béla iró panaszára.)

Itt **Kossuth** Ferenc ama határozati javaslatát, hogy a Ház napirendjébe ne nyomják ki a bünczselekményeket, egyhangulag elfogadták.

Olay Lajos ama inditványát, hogy egyáltalán ne nevezzék meg a bünczselekményt, nem fogadták el.

(Elővezettessék-e Pichler?

Morothy előadó javasolja, hogy egy párbajtárgyalásra Pichlert nem tudták beidézni, illetve többször nem jelent meg, ennélfogva a biróság az elővezettetést kéri. Javasolja, hogy ily módon ne adják ki Pichlert.

Plósz Sándor miniszter abban a nézetben van, hogy itt tulajdonképen nincs is határozatnak helye, mert a Ház ebben a kérdésben már akkép döntött, hogy Pichler kiadatik, de elővezetni nem szabad. (Helyeslés.)

Barabás Béla ugyanily szellemben beszél és szintén határozati javaslatot nyujt be.

Olay azt hiszi, hogy a miniszter most tévedésben van, mert Pichlert még a mult országgyülésen adták ki.

Maróthy felolvassa a Ház előbbi határozatát, amelyből kitünik, hogy Olay tévedett.

Buzáth az elővezettetésre is ki akarja adni Pichlert.

A Ház azonban a miniszter javaslatát fogadta el és az előbbi határozat maradt fenn. A másik ügyben Wallburg báró butorainak elszállitása miatt csalással vádoltatván Pichler, a Ház kiadta, valamint kiadta a sikkasztással vádolt Eötvös Bálintot is.

Elnök javasolja, térjenek át a kérvényekre.

Olay ezt ellenzi.

Széll Kálmán miniszterelnök is abban a nézetben van, hogy a mentelmi ügyeket folytassák.

Ezek után *Kubinyi* Gézát becsületsértés miatt, párbajjal vádolt *Luby* Gézát és *Győrffy* Gyulát, hamis váddal vádolt *Udvary* Ferencet kiadták.

(Megsértett mentelmi jog.)

A hamisváddal illetett *Udvardy* Ferencet a bizottsági javaslat ellenére nem adták ki.

A többi mentelmi ügyben a Ház a mentelmi bizottság javaslata szerint határozott.

Kimondták, hogy *Lovász* Márton mentelmi joga, akit valami népfelkelési ügyben megbüntettek, *megsértetett*, és felhivta *Széll* Kálmán miniszterelnököt ennek *megtorlására*.

Bakó József ügyében, a Balatoni halászati társulat ismert levele miatt, nem adták ki a mentelmet.

Holnap a kivándorlási javaslatot és a kérvényeket tárgyalják.

TÁVIRATOK.

A venezuelai kérdés.

London, dec. 15. A *Reuter* ügynökségnek egy 12 én kelt carracasi távirata hirt ád a venezuelai hadihajóknak e hó 9 én történt elkobzásáról. A németek hasznavehetetlenné tették a *Margaritha* ágyunaszádot, az *Ossun* nevü szállitóhajót pedig, amely egy francia állampolgár tulajdona, kivontatták a kikötőből. Az angolok a *Crespo* és *Tuluno* nevü hajókat vontatták ki a kikötőből. Azóta ezekről a hajókról semmit sem tudnak Carracasban. A venezuelai kormány azt állitja, hogy a la guayrai erődből katonák látták, hogy a *hajók levegőbe röpültek és azután elsüllyedtek*. Csak a *Retribution* tért viszsza egymagában a kikötőbe. *Castro* uj magatartást kezd követni és elrendelte, hogy a megtorló intézkedéseket szüntessék be és a brit és német vasuttársaságoknak adják vissza tulajdonukat. Azzal az állitással szemben, hogy a venezuelai hajókat elsüllyesztették, a *Reuter*-ügynökség utal e hó 12 én Port of Spainből keltezett táviratára, amely azt mondja: A venezuelia hajóraj elkobzása most már be van fejezve. A hajókat az angolok legénységgel látták el és most angol szolgálatban vannak.

La Guayra, dec. 15. *Puerto Cabello* bombázása 45 percig tartott. Háromnegyed 5 órakor megérkezett *Castro* távirata, amelyet azonban már nem lehetett 5 óráig vagyis a bombázás megkezdésére kitüzött határidőig a hadihajókra juttatni. Castro táviratában utasitotta a hatóságokat, hogy *minden követelt elégtételt adjanak meg*. A hadihajók ágyui romba döntötték a Salano-erődöt és a Libertador-erődöt. Az utóbbinak parancsnokát elfogták. Mindössze két ember sebesült meg. A *Chyrabdia* hadihajó legénysége elfoglalta ezt az erődöt és hasznavehetetlenné tette az ottani ágyukat.

Carracas, dec. 15. A brit követséget ma este egy amerikai hivatalnok vezetése alatt ismét megnyitják. A német érdekek védelmével az amerikai követség titkárát bizták meg. Az idegen állampolgárok ma rémületükben az amerikai követségre menekültek, ahol *Bowen* követ szükség esetére élelmiszereket halmoztatott fel. A venezolanok fegyverbehivása egyre tart. A papok *a háborut hirdetik a szószékről*. Az angol és német gimnáziumot bezárták. Bowen átadta a kormánynak az angol és a német parancsnoknak egy jegyzékét, a mely szerint a venezuelai kereskedelmi hajóknak öt napi határidőt engednek arra, hogy La Guayrát elhagyják. Ezt a *blokád kihirdetésének előjeléül tekintik*. Castro egy ujságiró előtt kijelentette, hogy *szervezni fogja az ellenállást*, hogy szükség esetén harczra keljen az angolok és a németek ellen.

Csanádmegye közgyülése.

(Megfelebbezett tisztujitás.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Makó, december 15.

Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt rendkivüli közgyülést tartott. A gyülés elején egy csomó bizottsági tagválasztás, a közepét pedig a Makó város tisztujitása ellen beadott felebbezés tette mozgalmasabbá, egyébként pedig nem valami nagy érdeklődés mellett folyt le.

A gyülést délelőtt 10 órakor nyitotta meg *Meskó* Sándor dr főispán s nyomban áttértek az évközben megüresedett, bizottsági helyek betöltésére.

Az állandó választmányba beválasztattak: *Balku* Gyula, *Iritz* Mór dr., *Farkas* József.

Az állandó biráló választmányba: *Dessewffy* Béla, *Csécsi* Miklós dr.

A kórházi küldöttségbe: *Návay* Tamás.

A statisztikai bizottságba: *Balku* Gyula, *Báló* Benedek.

A megyei tiszti nyugdijválasztmányba: *Füsesséry* Kálmán, ifj. *Meskó* Sándor, *Tarnay* Ivor.

Az árvaszéki küldöttségbe: *Iritz* Mór dr.

Az árvaház igazgató választmányába: *Lonovics* Gyula, *Mágori* Sámuel.

A vármegye *igazoló választmányába*: elnök *Füsesséry* Kálmán, tagok: *Farkas* Mór, *Földesi* János, *Sas* Bernát dr., *Tarnay* Ivor, *Pártos* Izsó, *Tóth* József, ifj. *Meskó* Sándor.

Végezetül mindegyik községbe számvizsgálót rendeltek ki.

Választások után Makó város ügyeinek tárgyalására került a sor. A képviseletnek azt a határozatát, amelylyel *Borka* István rendőrbiztos fizetését 1000 koronáról 1200-ra emelte föl, jóváhagyták.

A szeptember hó 2-án megejtett tisztujitás ellen *Kiss* Pál dr. több képviselő társával felebbezést adott be azon a czimen, hogy a választásnál nem a képviselők akarata nyilvánult. A felebbezés az alispánhoz a választás után 26 nap mulva, tehát *elkésve* érkezett be s az alispán e miatt vissza is utasitotta. A mai felebbezés tehát tulajdonképen az alispán határozatát támadta meg. Az állandó választmány a felebbezés elutasitását javasolta, mivel az alispán törvényszerinti kötelességének tett eleget.

Kiss Pál dr. szólásra jelentkezik s azt kérdi, hogy hozzászólhat-e a tárgyhoz, mivel az ő megyebizottsági taggá történt megválasztása már igazolva van.

Meskó Sándor dr. főispán kijelenti, hogy

és velem fog reggelezni. Semmi szabadkozás. Az ön fia igen helyes fiu s nekem mindig tetszett nyilt, becsületes arca miatt. Beszélni fog réla nekem, én pedig beszélni fogok magának az ön leányomról, a ki nem régen ment férjhez. No bizony, az lenne szép, ha két anya nem tudná egymást megérteni.

Elképzeli-e barátom azt a mérhetetlen örömöt, a mi a szegény asszony arcáról lesugárzott? Muló pirulás és restelkedés után megragadta kezeimet s megcsókolta. Hálás tekintetét soha sem fogom elfeledni. Az ilyen emlékek megmaradnak örökké.

De látja, az ajándékozás nagy müvészet ám. Erteni kell hozzá. Vigyázni kell, hogy az öröm közé ürmöt ne keverjünk. Csak soha megfeledni, dorgálni, szemrehányást tenni az adás pillanatában. Hiszen édes istenem, hálásnak csak kell lennünk azon emberek iránt, kik azt az örömöt szerzik nekünk, hogy nekik örömöt szerezhetünk. Hálásak legyünk egyuttal istenünknek, hogy módot nyujt nekünk a jótételhez. Maga keserüen mosolyog barátom! Talán az jut eszébe: bár többen, sokan lennének ilyen gondolkozással, móddal és elvekkel. Az ajándékozás csak akkor hordja magában jutalmát ha e nyájas szavak kiséretében nyujtjuk át: im vedd!

Mondok valamit. Képzelje el, hogy a kétségbeesett öreg asszonynyal következő képen járok el: Miután vagy egy óra hosszáig megvárattam az előszobában, sirva elmondott öszszefüggéstelen beszédét a felháborodás néhány kifejezésével szakitottam volna félbe. Végre hideg és haragos arckifejezéssel igy szóltam volna hozzá:

— Hm, hm! Hát bizony ez nagyon különös história. Ez egyszer nagylelküen kegyet osztok igazság helyett. Elnézem fiának hibáját s elengedem az általa elvesztett négyszáz koronát, melylyel pénztáramat megkárositá, de nehogy ilyesmi ismétlődjék! Ne feledje, hogy nekem megvannak szegényeim s hogy évenként ezreket osztogatok szét jótékony célokra. Figyelmeztetem tehát, hogy ez legyen az első és utolsó eset; különben is fel fogom szólitani a jószágigazgatómat, hogy fiát figyelemmel kisérje.

— Látja, igy eselekszenek legtöbben. Megrabolják a jótékonyságot zománcától, de megrabolják magukat is attól a leirhatatlan, szivet megremegtető boldogságtól, mint aminőt én éreztem tegnapelőtt, mikor örömkönyeimet a szerencsétlen, bánatos anya könyeivel egyesitém.

S ha a szív megnyugvással küld hálafohászt, hogy e jótettét gyakorolhatta, ugy még boldogitóbb a tudat, hogy az isteni gondviselés különös kegye nyujtá hozzá a segélyt, hogy egy szenvedőn segithessen. Ugy látom, barátom, hogy maga nevet ezen s a mai modern világot fogja előtérbe tolni, melynek minden irányban elve: a tagadás.

Kiss Pál hat éves megbizatása 1903. január hó 1 étől szól s igy a vitában részt nem vehet.

Cz. *Kis* Imre kéri a bizottságot, hogy adjon helyet a felebbezésnek, mert a választás — szerinte — nem jól ment.

Návay Lajos dr. alispán részletesen megvilágitja a felebbezés ügyét. Érdemben tárgyalni azt ma nem is lehet, itt csak arról lehet szó, hogy ő ugy járt-e el, amint azt a törvény előirja. Miután ezt nem vonja kétségbe senki, az állandó választmány javaslatát ajánlja elfogadásra.

Szücs János dr. kanonok az ügyből azt látja, hogy itt a formaságok kedvéért a tárgyi igazság huzza a rövidet. Ez okból az alispán visszautasitó határozatát megsemmisiteni s a felebbezést tárgyalás alá venni kéri.

A főispán szavazást rendelvén el, a bizottság 31 szóval 15 ellen a felebbezést *visszautasitotta.*

Kiss Pál dr. és társai az aszfaltjárók kiépitése ellen is felebbezést adtak be. Felterjesztik a belügyminiszterhez.

Vitát még Csanádpalota községnek egy határozata keltett. A község képviselete hadilábon áll az orvossal, H. *Kovács* Bálint drral. Mindenkép bosszuságot akarnak szerezni az orvosnak s legutóbb pl. kimondták, hogy műtéteknél is csak a szabályzatban megállapitott 20 krajczáros látogatást szedheti az orvos.

A bizottság ezt a határozatot *megsemmisitette.*

A nyugdijválasztmány javaslatára *Major* Miklós özvegyének évi 560 korona kegydijat szavaztak meg.

Egy csomó kisebb jelentőségü községi ügy, költségvetések és számadások elintézése után a rendkivüli közgyülés véget ért, ámbátor ez esztendőben lesz részük még benne a bizottsági tagoknak, amennyiben néhány sürgős ügy elintézése végett a jövő hétfőre ujabb, rendkivüli közgyülést hitt össze az alispán.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A szinház műsora:

Kedd: Sulamith, operette. (Páratlan bérlet.)
Szerda: Délután: Kendi Margit, dráma. (Ifjusági előadás.) Este: Casanova, operette. (Páros bérlet.)
Csütörtök: Bagdadi hercegnő, dráma. (Páratlan bérlet.)
Péntek: Niobe, operette. (Páros bérlet.)
Szombat: Niobe, operette. (Páratlan bérlet.)

* **Rózsa Lili sikere a Népszinházban.** *Rózsa* Lili, az aradi Nemzeti Szinház primadonnája vasárnap vendégszerepelt a budapesti Népszinházban. A *Katalin* operett Germain szerepében lépett fel, s diadalmas, nagy sikert aratott, mely nevét egyszerre arra a nivóra emelte, ahova az egész ország figyelme tekint. Elismeri ezt a fővárosi kritika, mikor a vendégszereplést méltatja.

A *Budapesti Hirlap* igy ir:

A *Katalin* cimü operett ma délutáni előadásán a fővárosban kedvesen ismert fiatal szinésznő: *Rózsa* Lili lépett föl mint vendég. A kisasszony azelőtt a Magyar Szinház tagja volt, most az aradi szinház primadonnája. Germaint játszotta ma a Népszinházban s ábrázolása bámulatos müvészi haladásról tett tanuságot. Ugyesen, kedvesen, sok természetes gráciával és vonzó keresetlenséggel alakitotta ki saját szerepét s teljes sikerrel és a közönség zajos tetszésével találkozott. Hogy milyen kellemes emlékeket s mekkora népszerüséget hagyott *Rózsa* Lili a fővárosban, mutatja az a körülmény, hogy vendégjátékára csaknem szinültig megtelt a szinház, a mi már magában is ritka sikert jelent ez idő szerint a Népszinházban.

A *Pesti Hirlap* a következőképen emlékezik meg az előadásról:

Fölötte érdekes előadás volt vasárnap a Népszinházban. A Katalint adták zsufolt nézőtér előtt és a vasárnapi közönség igazi lelkesedéssel fogadta a népszerü müvet, mely ezuttal először került szinre délutáni előadásban. A czimszerepben *Hegyi* Aranka valósággal remekelt; Germaint pedig *Rózsa* Lili adta, az aradi szinház bájos primadonnája, aki azelőtt a Magyar Szinházban müködött és ott is a közönség dédelgetett kedvencze volt. Ezuttal is zajos sikert aratott; a kis testőrhadnagy hálás szerepét igen kedvesen adta, elegáns volt és szeretetreméltó és ugyszólván minden egyes jelenése után viharos tapsot kapott. Kivüle még Németh és Kenedich buzgólkodtak.

Egyszóval *Zilahy* Gyula meg lehet elégedve a primadonnájával, de nem kevésbé lehet büszke a Katalin előadására, mely mint e sorok irójának alkalma volt látni, semmivel sem marad a népszinházi nivó mögött. Az aradi szinpad müvészileg is felséges cárnője s a miniszterek olyan alakitások, melyek messze tulszárnyalják a vidéki átlagot.

* **Magdolna.** Rákosi Jenő paraszt-tragédiáját, bár a cimszerepét P. *Lukács* Juliska játszta, üres ház nézte végig. Amilyen kevés látni valót nyujtott a nézőtér, annál több élvezni való volt a szinpadon, ahol a szereplő szinészek igen jó előadást produkáltak. P. Lukács Juliska müvészetének sok oldalát mutatta be Magdolnában s minden jelenésével őszinte hatást keltett. A többi szereplők: Szilasi Juliska, Ternyei, Csiky és Mariházy kivétel nélkül valamennyien kifogástalan alakitást mutattak be s a kevés számu közönség nem fukarkodott az elismerésben: rokonszenvesen tapsolta őket.

* **Sz. Karácsonyi Mariska** hosszas betegsége után szerdán lép ujból a szinpadon. A kitünő hangu énekesnő *Casanova* ban fogja énekelni Mariont.

* **Az Operaház szenzációja.** Fővárosi tudósitónk táviratozza: A magyar királyi Operában ma volt *Goldmark* szenzációs operájának, a *Berlichingeni Götz*nek főpróbája a sajtó képviselőinek és nehány meghivott vendégnek jelenlétében. A holnapi előadásra a főpróba után *óriási sikert* jövendölnek. Az opera 4 felvonásból és 9 képből áll. Az első felvonás nehezen indul, de később mind erőteljesebbé, mind kifejezőbbé válik a darab zenéje; a negyedik felvonásban van egy hegedüszóló, amely valósággal *zeneirodalmi csodaszámba megy.* A holnapi előadáson a szerző is jelen lesz.

* **Szinházi szerződtetések.** *Angyal* Ilkát és *Hidvégi* Ernőt, a budapesti Magyar Szinház tagjait, a jövő évi virágvasárnaptól *Nádasy* József pécsi szinigazgató szerződtette.

* **A bélyegkirály.** Beauregard és Grosse ifjusági regénye, de a felnőttek is élvezettel olvashatják ezt a történetet, melynél az öreg Jules Werne legjobb óráiban sem irt érdekesebbet és izgatóbbat. A newyorki bélyeggyüjtők klubjából indul ki a história, melynek csak többszörös milliomosok lehetnek a tagjai. A „bélyegkirály" egy fiatal milliomos, neki van a legtökéletesebb gyüjteménye a világon és ebben egy mesés árért megszerzett bélyeg. Nos. kiderül, hogy ez a páratlan bélyeg még egy példányban létezik, ennek a megkeritésére indul hát a bélyegkirály, hogy gyüjteménye páratlanságát megőrizze és egy milliomos kisasszony, kinek ép csak ez hiányzik, hogy albuma tökéletes legyen. A bélyegért való hajszából fejlődik ki a bonyodalom, mely vizen és szárazon keresztülkasul Európán vezeti hőseinket izgató és mulatságos kalandok közepette, melyek egy francia vigjáték elevenségével hatnak az olvasóra. A harc vége persze az, hogy a milliomos ifju és kisasszony egyesitik belyeggyüjteményeiket, vagyis férj és feleség lesznek. A pompás könyv magyar forditásban Győző A. Andor kiadásában jelent meg és az eredeti kiadás müvészi kivitelü képeivel és diszes bekötésével a karácsonyi könyvpiacnak egyik ékességét alkotja. Ára 5 korona.

* **A magyar szabadságharc története** a tanuló ifjuság számára irta *Barang*, kiadta a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság. A Pallas ifjusági könyvtára régi hiányt pótolt ezzel a karácsonyi könyvpiacra szánt szép képeskönyvvel, melynek cimlapját *Vaszary* János festőmüvészünk hangulatos rajza disziti. Az 1848—1849. évek nagy eseményeit az ifjuság használatára szánt teljes történelmi munkába összefoglalva még senki sem irta meg. Uttörő feladatot végzett tehát egy régi publicistánk, aki még kiadatlan nagyobb történelmi müvének kivonata gyanánt dióhéjba szoritva mondja el kis fiának a szabadságharc történetét, szigoru tárgyhüséggel, mindvégig érdekesen. Szerző abból a szempontból indul ki, hogy magyar ember nem is lehet rossz hazafi s hogy hazánk javát akarták azok is, akik a függetlenségre való törekvésben veszélyt láttak s azt mérsékelni kivánták. Hazafias érzéssel, higgadtan és tárgyilagosan megirt jó könyv ez. Az igazságot szolgálja de szeretet és béke szelleme lengi át. Mond ujat is sokat, de amit mond, az az igazság erejével hat az olvasóra. A diszes kiállitásu, karácsonyi ajándékul legalkalmasabb képeskönyv ára diszkötésben négy korona, megrendelhető a kiadó Pallas részvénytársaságnál, ugyszintén az összes hazai könyvkereskedésekben.

* **A villanyosság korszakában** ennek modern és gazdaságos kihasználásával, a „Laval" társaság, melynek bécsi képviselője *Schwartz* Rudolf (III. Reisnertrasse 41.), Bécs ben egy diszes, 340 oldalra terjedő könyvet adott ki. A könyv igen sok szakszerü illusztrációval van ellátva és a villanyosságról, általában a villanyos erő átviteléről, a villanyos világitásról, valamint a gőz turbináról szól. Szakszerüen fejtegeti ezek előnyeit és számos esetben megdönthetetlenül bizonyitja ezen kiváló találmányok nagy fontosságát.

Elavult adórendszer.

(Mozgalom egy hitközségben.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, december 15.

Az aradi izr. hitközség életéből az utóbbi időkben mindgyakrabban kerülnek érdekes hirek a helyi lapok hasábjaira. Az ujabban előfordult nagyobb arányu adóemelések folyománya gyanánt azt irta a minap egyik aradi lap, hogy több hitközségi tag kilépni készül a község kebeléből.

Most egy másik mozgalom indult meg, mely kevésbé radikális, mint amaz, de mindenesetre alkalmas arra, hogy megszüntessen a kultuszadó kivetése körül bizonyos anomáliákat.

Eddig ugyanis azt a szabályt követte az adókivető bizottság, hogy 400 koronában állapitotta meg a legmagasabb adót, s ha a hitközség terhei nőttek, akkor a kiadási többletet nem a leggazdagabb hitközségi tagok, hanem a középvagyonuak, vagy éppen a szegény osztály vállaira rakták.

Több tekintélyes hitközségi tag beadványt intézett ma a hitközség elnökségéhez, melyben felszólitják, hogy helyezze hatályon kivül a négyszáz koronás adó-maximumumot, mert sérelmes és méltánytalan.

A beadvány szószerint igy hangzik:

Az izraelita hitközség tekintetes elnökségének

Aradon.

A jövő 1903. évre a hitközség részéről eszközölt adókivetésből azon meggyőződést meritettük, hogy a hitközségi adók nincsenek igazságosan és méltányosan kivetve, hogy még a középosztály minden évben rendszeresen ujabb és ujabb adókkal terheltetik meg, addig a hitközség legvagyonosabb tagjai ely csekély összeget fizetnek, mely nincsen semmi arányban sem a hitközség köttségvetésével, sem a többi kevésbé vagyonos tagok által fizetett adókkal. Bármily nehezünkre esik, ki kell mondanunk a közhangulat azon kemény itéletét, hogy az aradi hitközségben — ellentétben minden józan adórendszerrel — a szegényebbek viselik a gazdagabbak tagok terhét, fizetik azok adóját

Ezen méltánytalanság veszélylyel fegyegeti az aradi hitközség intézményét, valamint azzal karöltve működő jótékony egyesületekét is. Számosan a jótékony intézményektől készülnek

elvonni oly adományokat, melyekkel eddig önkényt járultak azokhoz és a mennyiben terhesnek vagy sérelmesnek találják a kirótt hitközségi adót, mentesíteni fogják magukat ott, a hol könnyebben tehetik, a humanus intézményeknél.

Megjelöljük, mi után-módon segíthet a hitközség tekintetes Elnöksége e sulyos bajon. *Helyezze hatályon kivül azt a szabályt, mely a legmagasabb hitközségi adót 400 koronában állapitja meg.* Szüntesse meg a mostani méltánytalan rendszert, mely általános elkeseredést szült és szül folytonosan. Ezt kérjük; ezért folyamodunk.

Kereskedő-vér a magyar fajban.

(Előadás az Aradi Kereskedők Körében.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, december 15.

Az utóbbi évek gazdasági és társadalmi harcaiban aktuálissá vált az a kérdés, amelyről tegnap este az *Aradi Kereskedők Körében Dobos* Károly dr. főgimnáziumi tanár fölöttébb érdekes, vonzó fölolvasást tartott: *van e kereskedelmi szellem, a kereskedelem iránt való érzés a magyar fajban?*

Bevezetésül kárhoztatta azt az előitéletet, amely hazánkban még ma is uralkodik a kereskedői pálya iránt. Pedig, ugymond, lehetetlen, hogy azok az erőmennyiségek, amelyek harcunkban évtizedeken át nyilvánultak s Európa keleti bástyájává tették a külföld előtt e népet, azok más téren kifejtve, hasonló eredményeket ne szülnének.

Majd ismertette a történelmi adatok kapcsán, hogy melyek voltak azok az okok, a melyek miatt a magyar nemzet nem lett kereskedő-nép. Ez a rész érdekes, dióhéjba foglalt története is volt a magyar kereskedelemnek, a honfoglalás ideje óta a legujabb korig. De ebben a részekben kimutatta, hogy a magyarokban sohase hiányzott az érzék a kereskedelem iránt s azt a Magyarországba vándorolt, kereskedéssel foglalkozó idegeneknek faji beolvadása csak erősebbé tette. Hogy a fajmagyarokban mennyire kifejlődött később a kereskedői önérzett, a *győri* kalmárság történetéből vett ezen érdekes adattal ilusztrálta.

A győri örökös jogu kalmárság 1754. évi alapszabályzatnak 18. pontja igy szól: „Minthogy a kereskedés nemes fogalma magával hozza, hogy a *kalmár hü, tisztességes, önérzetes és becsvágyó legyen*, megköveteljük, hogy az annak rendje szerint fölfogadott kereskedő inas *tisztességes ágyból származott* legyen." Ugyanennek a kalmárságnak történetéből emelte ki az alábbi érdekes epizódot: „1755-ben *Fetter* Ferenc cukrász a füszeresek et bevádolja, hogy *ők is csinálnak piskótát* s igy ő neki nagy károkat okoznak: tegyen a magistratus valamit. Azzal fülelték le a conditor uramat, hogy mindenki oly piskótát eszik, a minőt szájaize megkiván. Ha ő cukrász, cukrozza meg piskótáit jobban, s akkor majd jobb keletjüket remélheti."

Majd *Arad* kereskedelmének történetéhez tartozó adatokat hozott föl arra, hogy a vérbeli magyarok itt a multban se idegenkedtek a kereskedelemtől. Az 1720. évi kamarai összeirásba fölvétetett 13 kamarai városi kereskedő, közöttük *Deák* Mihály, *Máli* Mihály (kettő is), *Markó* Béla. Ezek mellett van 7 kereskedő, a szerb nemzeti katona-polgárság közül: *Gyurka, Szabó* Lázár, *Szabó* Gyuró magyar nevü közöttük. A leggazdagabb polgár *Gracsanin* Miklós kereskedő volt. Volt neki 72 köböl alá való földje és 15 szekér szénája. Majd a 40 es évek aradi vásárait irta le, élő szemtanuk előadásai nyomán, a mikor négy héten át tartott a vásár s az év többi részein körülbelül szünetelt is a forgalom.

Visszatérve a felolvasás tételéhez, lendületes szavakkal bizonyitotta, *hogy a magyar fajt csak nevelni kell*, hogy virágzó kereskedelme legyen; de hisz — ugymond — más világkereskedőnépet se a menyei ihlet szállt meg s nem e módon vált kereskedő-néppé, hanem a hosszu idők során nevelődött oda. „Bárcsak — igy fejezte be az előadást — a népek folyton fokozódó kereskedelmi versenyében, Magyarország e téren is Kelet Európa főerőssége lenne, hogy az idők szellemének megváltozásával ne ez a név illenék reánk, hogy *jogásznép* vagyunk, hanem, hogy *kereskedő-nép.*"

A fölolvasást, a nagyobbára kereskedőkből álló hallgatóság lelkesen megtapsolta. *Tedeschi* Viktor elnök, a fölolvasást megelőzően, rövid beszéddel megnyitotta a kör idei előadásainak ciklusát, a fölolvasás végeztével pedig szép szavakban mondott köszönetet Dobos Károly dr.-nak, élvezetes, magas szinvonalon álló előadásáért.

MULATSÁGOK.

(=) **A Kossuth-asztaltársaság estélye.** Az aradi Kossuth-asztaltársaság Szilveszter napját vig estélyjel ünnepli meg, melynek jövedelmét a Kossuth-szobor alapra fordítják. Az estélyen a szintársulat több előkelő tagja szerepel.

(=) **Az aradi hivatalszolgák** betegsegélyző és temetkezési egylete januar hó 10 én az egylet saját pénztára javára a Kass-vendéglő termében zártkörü táncvigalmat rendez.

Három uj városatya.

(A tegnapi választások.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, december 15.

Aradváros törvényhatósági-bizottságában három tagsági hely volt üres, ezeket töltötték be a tegnapi választáson az első, és negyedik választó-kerület polgárai. Nagy izgalom nem uralkodott egyik választáson sem, mind a háromnak eredménye körülbelül előrelátható volt egyrészt a jelöltek személye, másrészt a választóknak ezek körül való tömörülése folytán.

Az első kerületben megüresedett egy városatyaságra két jelölt volt: a *Schuszter* Illés orvos, aki a törvényhatósági-bizottságnak éveken keresztül érdemes és tisztelt tagja volt, és *Meiszterovits* János kereskedő.

Reggel 9 órakor nyitotta meg a városháza kistermében *Avarfy* Ferenc elnök a választást. Az elnökségben helyettese volt *Kohn* S. N., jegyző *Vannay* Gyula aljegyző. Bizalmi férfiak voltak: *Edvi Illés* László, dr. *Sehütz* Henrik, és dr. *Tolnai* János. A szavazó-listát a törvény rendelkezése szerint, délután 4 óráig tartották nyitva, ekkor fogtak a beadott szavazatok összeolvasásához. Az első kerületben leszavazott összesen *százkilencvennégy* választó. Ezek szavazata a két jelölt között igy oszlott meg:

Dr. Schuszter Illés	*176*
Meiszterovits János	*16*

A győztes tehát dr. *Schuszter* Illés lett *százhatvan szavazat-többséggel.*

A negyedik kerületben valamivel érdekesebb volt a választás, mert ott két városatyára szavaztak a polgárok. A választás napjára tulajdonképen már csak két számba vehető jelölt maradt: *Korbuly* József államvasuti főfelügyelő és *Berán* Antal, az aradi ipartestület elnöke. *Nagy* Kálmán és *Medveczky* Ede, akiknek nevei a jelöltek között voltak már napokkal a választás előtt visszaléptek a jelöltségtől. *Klein* Ignác a függetlenségiek jelöltje volt, ő vissza nem lépett ugyan, de inkább csak a zászló kedvéért maradt meg a jelöltek között.

A választás elnöke itt *Remetey* F. Károly, helyettese *Domonkos* Lajos volt. Bizalmi férfiak voltak: *Szathmáry* János, *Oláh* Ödön, *Schvarcz* Zsigmond, *Fetter* Géza, *Mittner* József és *Solymos* József. Jegyző *Marosi* Miklós t. aljegyző.

A szavazatok összeolvasása után kihirdették az eredményt. A szavazatok aránya ez:

Korbuly József	*253*
Berán Antal	*229*
Klein Ignác	*25*
Medveczky Ede	*4*

Megválasztották tehát a két legtöbb szavazatot nyert jelöltet: *Korbuly* Józsefet és *Berán* Antalt.

Az uj városatyák mandátumának tartama a közgyülés előleges határozata szerint a következő: Schuszter Illésé mandátuma érvényes 1904 ig, Korbuly Józsefé 1907-ig, a Berán Antalé pedig 1904 ig.

A gyulai szezon epilógusa.

(Szinészek a biróság előtt.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, december 15.

Az aradi szintársulat tudvalevőleg a nyári szezont Gyulán, az ottani Erkel-szinkörben töltötte. A szinészekhez többször átrándult néhány aradi habitüé is, kiknek gyulai szereplése egy becsületsértési pörre szolgáltatott alkalmat.

Szent István napján egy kisebb aradi társaság rándult át Gyulára a szinészek meglátogatására.

Az előadás után néhány társulati tag s a látogatásukra érkezettek egyike, *Halmos* Miklós, a Komló szálloda éttermébe mentek vacsorálni. Vacsora közben becsipett állapotban *Kőrös*, egy gyulai habitüé boros üveggel a kezében odatelepedett egy asztalhoz, amelynél *Polgár* Sándor, *Ternyei* Lajos, *Mariházy* Miklós és *Halmos* ültek. Kőrös a társaságnak nem mutatkozott be, hanem Halmos orra alatt kezdett piszkálni.

Majd odafordult a szinészekhez:

— Ki ez az ember?

Polgár tréfából azt felelte neki:

— Vigéc!

— Hogy ülhetnek le maguk vigéccel egy asztalhoz? — kiváncsiskodott Kőrös, a habitüé.

Halmos, erre odaszólt a becsipett embernek, hogy viselje magát tisztességesen.

Kőrös azt követelte a társaságtól, hogy mutassák be őt *Parlagi* Kornéliának, aki egy másik asztalnál ült. De ezt a szivességet nem tették meg neki, erre Kőrös odament Parlagi Kornéliához, és bemutatta magát.

Azonban a gyulai habitüét nem hagyta nyugon a bizsergő vér s visszament Halmoshoz.

— Igazán vigéc maga? kérdezte tőle.

Halmos, aki tartalékos tiszt, erre erélyes hangon elutasitotta a tolakodó embert. Kőrös rögtön a helyszinen személyesen elégtételt követelt Halmostól, aki azonban azt felelte neki, hogy jöjjön akkor, mikor józan lesz.

Kőrös aztán folytatta a garázdálkodást, mire Tisch, a vendéglő tulajdonosa, erélyes szavakkal felszólitotta, hogy viselkedjék tisztességesen és ne molesztálja a szinészek aradi vedégeit.

Ez a figyelmeztetés azonban nagyon erélyes lehetett, mert Kőrös a vendéglőst feljelentette becsületsértés miatt.

A gyulai járásbiróság most megkereste az aradi járásbiróságot, hogy tanukként hallgassa ki *Polgár* Sándort, *Mariházy* Miklóst, *Ternyei* Lajost és *Halmos* Miklóst.

Ezért voltak a szinészek ma az aradi járásbiróság előtt.

Két kiállitás.

(A székely-bazár és a csángó-kiállitás.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, december 15.

Ezen a héten két érdekes kiállitás nyilik meg Aradon, mindakettő szociális ipari munkákat fog bemutatni az aradi közönségnek. Az aradi Székely Otthon bazárja a *Székelyföld házi iparcikkeit* ismerteti meg, három aradi jótékonysági egyesület pedig a *gyoroki csángók kalotaszegi* munkáit állitja ki.

A székely-bazár rendezősége vasárnap délután és ma este ülést tartott, amelyen kizárólag a kiállitás ügyeivel foglalkoztak. Elhatározták, hogy a *templom-utcai fiuiskola emeleti disztermében* rendezendő kiállitást e hó 18-án, *csütörtökön délelőtt fél 12 órakor* fogja megnyitni *Institóris* Kálmán polgármester, aki erre a funkcióra a rendezőség felkérése folytán készséggel vállalkozott.

A kiállitást a nap következő szakaiban tartják nyitva: *hétköznapokon* délután 2—6 óráig, *vasár- és ünnepnapokon* délelőtt 10—12 és délután 2—6 óráig. Karácsony szombatján már délelőtt 9 órakor megnyitják a kiállitást s nyitva marad fél 1-ig, délután pedig 2 órától 6-ig. Ünnep első napján a bazár zárva lesz, a második napon nyitva délelőtt 10—12 és délután 2—6 óra között.

A megnyitásra a rendezőség személyesen hivta meg a város notabilitásait, a tanárokat és az egyesületeket, amelyek küldöttségileg fogják magukat képviseltetni.

A kiállitáson a felügyeleti és elárusitói szolgálatokat a következő hölgyek fogják végezni: felügyelők lesznek: *Benkő* Gyuláné, dr. *Bedő* Árpádné, *Schmidt* Gyuláné, *Nagy* Sándorné, *Nádray* Viktorné, *Nádas* Gyuláné, és *Szabó* Györgyné; *elárusitók*: *Egri* Gyuláné, ifj. *Vas* Gusztávné, *Benkó* Laura, *Bruckmann* Ilona, *Fülöp* Gizuska, *Havetics* nővérek, *Pálfy* Margit, *Schmidt* Annuska és *Tonesz* nővérek.

Napibiztosok, akik felváltva naponkint fognak felügyelni, lesznek: L. *Bárinth* Andor, *Könczey* Albert, *Nagy* Sándor, *Pál* Miklós főerdész, *Cziegelbrier* Győző és *Pál* Miklós tanitóképzői tanár.

A kiállitás rendezősége értesült arról, hogy az aradi kereskedők között a bazár ellen hangulat támadt azért, hogy ez a kiállitás komoly konkurrenciát szerez nekik a karácsonyi ünnepek előtt. A Székely-Otthon avval nyugtatja meg a kereskedőket, hogy a bazárban kizárólag csak székely háziipari cikkeket állitanak ki, ezeket akarják az aradi közönséggel megismertetni s erre való tekintettel igen üdvös volna, ha a kereskedők ellátogatnának a kiállitásba, figyelnék meg, hogy a közönség mely iparcikkeket keresi leginkább s abból rendeldeljenek maguk is, hogy Aradon állandó piacot teremtsenek a székely házi iparcikkek számára.

A bazárban kiállitandó cikkek egy része hatalmas ládákban már ma megérkezett s ezeket az éjszaka folyamán rendezik el a polgári fiuiskola nagytermében. A tárgyak nagyobb része holnap fog Aradra érkezni.

*

A másik kiállitást, melyet a gyoroki csángók kézimunkáiból rendeznek, egy nappal előbb, *szerdán* délelőtt nyitják meg a vármegyeháza disztermében. Erre vonatkozólag a kiállitás rendezői az alábbi meghivást küldték:

Meghivás.

Hazafias, nemes és hasznos ügy érdekében fordulunk kérő szavunkkal Arad hazafias n. é. közönségéhez.

Gyorok községben lakó csángó (székely) magyar véreink asszonyai müvészi kivitelü *varottasokat* készitenek. Akik ezen *kalotaszegi kézimunkákat* látták, csodálkozással és elragadtatással szólnak felőlük.

A gyoroki csángó magyar asszonyok varottasait Párisban, Münchenben és más külföldi városokban is ismerik és megbecsülik. De szegény véreink kiválé tudása és határtalan szorgalma még sem hozza meg a kellő eredményt, mert — fájdalom — a magyar társadalom, de főleg mi, akik közelükben vagyunk, még nem igen méltányoljuk az ő tudásukat és buzgalmukat.

A gyoroki csángó magyar asszonyok varottasait, müvészi alkotásait általánosan ismertté kell tenni, hogy keresett árucikké váljanak.

Ezen gondolat vezérelt bennünket, midőn arra vállalkoztunk, hogy az emlitett *kézimunkákat, varottasokat Arad közönségének, főleg nemesen érző hazafias hölgyeinek bemutatjuk.*

A nemes és hazafias cél elérnetése végett *december 17 én szerdán délelőtt 11 órakor, a vármegyeháza disztermében* (sarok épület I. e.) *megnyitjuk a csángó asszonyok kalotaszegi varrottasaiból rendezett kiállitást*, melyre Aródvárosa és Aradmegye közönségét tisztelettel meghivjuk.

Hisszük, tudjuk, hogy Arad társadalmának tagjai meghallgatják hivó, kérő szavunkat és szegény, de kiváló tehetséggel megáldott véreink alkotásait figyelmökkel megajándékozzák s őket nemes törekvésükben támogatják.

Aradon, 1902. december 15 én.

Tisztelettel:

Urbán Ivánné,
a polg. jótékony nőegyesület
és a „Fehér Kereszt" egyesület elnöke.

Neuman Dánielné, az izr. jót nőegyesület elnöke.

özv. Hauser Károlyné a szegénytan. segélyező egyes. elnöke.

A kiállitás reggel 9 órától délután négy óráig lesz nyitva s azt bárki díjtalanul megnézheti.

Harminc tűzér és egy leány.

(A kis-szent-miklósi kaszárnya botránya.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, december 15.

Arad és Uj-Arad között leányrablásra vállalkozott hét tüzér. A dolog elég romantikus, de a mód, ahogy elkövették, cseppet se volt katonás. *Hét tüzér* vetette magát egy leányra, akit bevonszoltak a kisszentmiklósi laktanyába, ahol egy egész horda, — nincs megállapitva, *harminc*, vagy *negyven*-en voltak-e, — merényletet követtek el ellene.

Az uj-aradi járásbiróságnál megjelent *Koprong* Apollonia *kurticsi* illetőségü tizenkilenc éves cselédleány, és ott undoritó panaszról tett jelentést. Azt mondta el, hogy mikor másik három cselédleányal Uj-Aradról Aradra igyekezett, hét tüzér követte őket. Eleinte csak beszédbe elegyedtek, de a három cseléd, akik sejtették, hogy a tüzéreknek miféle terveik vannak, *elmenekült*. Koprong Appollonia nem volt elég ügyes, s őt a tüzérek magukkal ragadták, s minden ellenkezése mellett *bevonszolták a kisszent miklósi tüzérkaszárnyába*. Ott, hogy a kaszárnya melyik részében, nincs megállapitva, a hét tüzérhez egész nagy csapat csatlakozott, a kik a tehetetlen leányon erkölcstelen merényletot követtek el. Hogy hányan voltak, nem tudni bizonyosan. A leány vallomása szerint *harmincnál is többen lehettek.*

A megkinzott leány arca *tele van karcolásokkal*, ami arra mutat, hogy a brutális tüzérek ütlegelték is.

A leány az anyja kiséretében jelent meg az *uj aradi* járásbiróságnál, amely azonnal megindította a vizsgálatot és az ügyről jelentést tett a temesvári kir. ügyészségnek.

A *kis-szent-miklósi* tüzér-üteg parancsnoksága szintén meginditotta a vizsgálatot, de egész határozottsággal nincs még megállapitva, hogy kik voltak a tettesek. A gyanuba fogott tüzérek legnagyobb része kereken *tagad*.

Az eset hire Uj-Aradon nagy felháborodást keltett. A leány panasza még nincsen teljesen beigazolva, s lehet, hogy tulzott az előadása, de kétségtelen, hogy a dologban van valami igazság.

Bünügy egy árverés miatt.

(A város mint feljelentő.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, december 15.

Az aradi járásbiróság egyik birája, *Ornstein* Árpád kir. aljárásbiró előtt Arad város állott ma mint feljelentő, mig a panaszlott *Iványi* Balázs magánzó volt.

A város, illetőleg ennek képviseletében *Vizer* Péter városi tiszti alügyész, valamint *Smarda* Márton, az adókincstár képviselője, mint pótmagánvádló avval vádolták *Iványi* Balázst és nejét szül, *Marzsinán* Ambrózát, hogy sikkasztásnak tekintendő vétséget követtek el.

A város képviselője azt panaszolta, hogy Iványi Balázs 1901. május 7-én az adókincstár javára lefoglalt és 100 koronára becsült szekrényt és egy 60 koronára becsült ingóságot az aug. 6-ára kitüzött árverelés elől jogtalanul elvont.

Iványi e váddal szemben azt hozta elő, hogy eladta ugyan az árverésre szánt ingóságokat, de azért tette, mert a tárgyak *Schweiger* Samu végrehajtó javára már korábban le voltak foglalva. Hogy tehát az árverést megakadályozza s igy az első foglaló érdekeit megvédelmezze, eladta a tárgyakat és a végrehajtató részére részletfizetést teljesit.

Miután Iványi Balázs a védelmére fehozottakat bizonyitékokkal tudta támogatni, s kiderült, hogy nejének az ügyben semmi szerepe nem volt, a biróság felmentette Iványit és nejét az ellenök emelt vád alól.

Az itéletbe Iványi és ügyvédje, *Mandl* Vilmos dr. megnyugodott, ellenben Vizer Péter Aradváros nevében felebbezést jelentett be.

Megcsalt férjek az esküdtek előtt.

(A nadabi Don Juan gyilkosai.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, december 15.

Az aradi esküdtszéknek most igen érdekes vádlottjai vannak. Talán „nadabi férjek szövetkezetének" lehetne nevezni azokat a subás embereket, kik most büntetőjogi jogalanyokká változtak át.

Nadabnak messze tájon ismert nőcsábitója volt *Boda* György odavaló daliás parasztgazda. A nadabi asszonyok sóvárogtak utána s el lehet mondani, nem eredménytelenül, mert a nadabi Don Juan nagyon sok nadabi férjnek kellemetlen vetélytársává vált. Volt is ellene sok merénylet. Nem egy megcsalt férj lőtt már a nőcsábitóra, aki mindig szerencsésen kikerülte a golyók járását.

Ezért aztán egész legendakör támadt *Boda* György körül. Olyan embernek mondották, aki az *ördöggel szövetséget kötött*, ezért nem fog rajta a golyó.

Ezt a legendakört azonban végre is alaposan megtörte egy megcsalt férj: *Buntyán* Nikoláj, a mai esküdtszéki tárgyalás fővádlottja. Golyót röpitett a Don Juan nyakába s Boda a legenda dacára is meghalt.

Ezért aztán Buntyán Nikuláj, valamint segitőtársai *Lutta* Péter, *Jank* Mitru és özv. Matyucz Marjuca gyilkosság büntette miatt kerültek a vádlottak padjára.

Az egész ügyben nagy szerepet visz a Matyucz Marjaca, aki kezében összpontositotta a nadabi intrika szálait. Szeretője volt a három vádlott, de azonkivül Boda György is. Marjuca

asszony azonban, talán azért, mert Boda tulsokat legyeskedett más amazonok körül is, megharagudott a Don Juanra és összeesküvést szitott, melybe bevonta a megcsalt férjek közül a legbátrabbakat.

A megcsalt asszony és a megcsalt férjek összebeszéltek, hogy Marjuca asszony egy este pásztorórára magához hivja Bodát, az elrejtőzölt férfiak előtörnek és megölik. Igy is történt.

Buntyán biztonság okáért magával vitte Lutta Pétert és Jank Mitrut és mikor Boda gyanutlanul udvarolgatott, kitörtek. Buntyán nyakán meglőtte Bodát, erre Lutta, miután előbb meggyőződött, hogy Boda már nem veszedelmes, szintén belelőtt.

A főtárgyaláson *Fábián* Lajos dr. táblai biro elnököl, *Köller* János és *Földes* János a szavazók. A jegyzőkönyvet *Nyisztor* Sándor aljegyző vezeti. A vádhatóságot *Meszlényi* Antal dr. kir. ügyész képviseli. Buntyán védője *Pop* C. István dr., Lutta Péteré *Tabakovics* György dr., Jank Mitrué Nagy Sándor dr. helyettese *Pap* Kornél dr. és özv. Matyucz Marucáé *Lázár* Zoárd dr.

Boda György özvegye agyonlőtt férjéért kártéritést követel, ezt az igényét *Péterffy* Antal ügyvéd helyettese *Molnár* Döme ügyvédjelölt képviseli.

A biróság ma csak a két vádlottat: Buntyánt és Luttát hallgatta ki. Buntyán azt vallotta, hogy nem akarta megölni Bodát, azért lőtt rá, mert elcsábitotta a feleségét. Lutta körülbelül szintén ezeket mondta, az ő feleségét is elcsábitotta Boda, de még avval is védekezett, hogy részeg volt.

A tárgyalás előreláthatólag három-négy napig fog tartani.

Ingyen kenyér.

— A legujabb adományok. —

Arad, december 15.

Az ingyen-kenyér alapra eddig befolyt tekintélyes összeg most már lehetővé teszi, hogy a kenyérosztó-bizottság rövid idő alatt megkezdje müködését. Ehhez ma még főképen egy kérdést kell megoldani. Ez a *helyiség* kérdése, amelynek a dolog természeténél fogva a *főtéren*, vagy annak egyik mellékutcájában kell lennie. Fölszólitjuk azon nemesen gondolkodó háziurakat, akiknek ezeken a helyeken *üres bolthelyiségük van*, hogy azokat az ingyenkenyérosztás missziójának céljaira engedjék át.

Mai gyüjtésünknek hosszu lajstromát *Andrényi* Károly aradi nagykereskedő bőkezü adománya nyitja meg. A mikor emberbaráti mozgalomról, nemes közügyről van szó, ott mindig megnyilatkozik Andrényi Károly áldozatkészsége, a mely most az ingyenkenyeres alapot *100 korona* összeggel szaporitotta. Ez a nagyszerü adomány magában foglalja dicséretét a nemes szivü emberbarátnak.

Aradmegye alispánja: *Dálnoki Nagy* Lajos dr. 20 koronát küldött be szerkesztőségünkhöz a tél szegényei nyomorának csillapitásához. Hasonló adománynyal járultak az alaphoz: *Széchenyi* Kázmérné urnő, továbbá *Weisz* Sándor és *Weisz* Márkus aradi gyárosok. Tiz koronás adományokat küldöttek: *Bing* Edéné urnő, *G. S.* *Jellinek* József nagykereskedő, *Jellinek* Henrik dr. ügyvéd, *Joób* Gusztáv a vaggongyár irodafőnöke, *Nachtnébel* Odön ügyvéd, megyénk közéletének köztiszteletben álló férfia, *Roth* Henrik és *Vásárhelyi* János. Budapestről is érkezett adomány az aradi szegények segitésére: *Weisz* Alfréd 10 koronát küldött.

A ma érkezett adományokkal gyüjtésünk összege meghaladja a *másfélezer koronát*. Aránylag rövid idő alatt fényes eredmény ez, amely büszkévé tehet minden aradi embert, aki a szegények sorsát érző szivvel tekinti.

A ma érkezett adományok kimutatása:

	korona
Andrényi Károly	100·—
Dálnoki-Nagy Lajos dr.	20·—
Széchenyi Kázmérné	20·—
Weisz Sándor	20·—
Weisz Márkus	20·—
Bing Edéné	10·—
G. S.	10.—
Jellinek József	10·—
Jellinek Henrik dr.	10·—
Joób Gusztáv	10·—
Nachtnébel Odön	10·—
Roth Henrik	10·—
Vásárhelyi János	10·—
Weisz Alfréd (Budapestről)	10·—
özv. Antalffy Endréné	2·—
ifj. Halász Jenő	2·—
Összesen:	274·—
Legutóbbi kimutatásunk:	1244·30
Eddigi gyüjtésünk összege:	1518·30

HIREK.

— **A katonai javaslatok a napirenden.** *Budapestről* jelenti tudósitónk: A képviselőház nepirendjéről a cukor-kérdést hirtelen levették s *január 8-ra a véderő javaslatot* tüzték ki. — E hirtelen fordulatot *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter *becsi utjával* hozzák kapcsolatba.

— **Kamarási méltóság.** A hivatalos lap közli, hogy a király nagykárolyi gróf *Károlyi* Gyula földbirtokosnak a kamarási méltóságot adományozta.

— **A trónörökös nejének rangemelése.** *A Reichswehr* értesülése szerint udvari körökben biztosra veszik, hogy *Hohenberg* Zsófia hercegnőnek, *Ferenc Ferdinánd* főherceg nejének rangját legközelebb emelni fogják. A trónörökös felesége ugyanis eddig hivatalos alkalmakkor, miután a rangban legfiatalabb volt, a többi hercegnő után következett. A rangemelés annyiban fog ezen változtatni, hogy a jövőben Hohenberg hercegnő közvetlenül a főhercegnők után fog következni.

— **A képviselőház vakációja.** Fővárosi tudósitónk táviratozza: A képviselőház valószinüleg *még e heten* megkezdi a *karácsonyi vakációt*, amely vizkereszt napjáig fog tartani.

— **Szemle a honvédhuszárok felett.** *Szkrinyár* Mátyás ezredes, dandárparancsnok Aradon időzik, hogy a honvéd huszárezred fölött szemlét tartson.

— **Zsur az ingyen kenyérért.** A kenyérosztóbizottság ma este elhatározta, hogy az első irodalmi és müvészestélyt pénteken e hó 19 én d. u. 5 órakor rendezi a városháza disztermében, *Urbán* Ivánné urnő védnöksége alatt. A müsort most állitják össze. Belépő-jegyek ifj. *Klein* Mór, *Réthy* Lipót és fia és *Keller* Gyula üzletében és a pénztárnál válthatók. A belépőjegyek árai: 12 estére állandó jegy 5 korona, állandó család-jegy 15 korona, személy-jegy 60 fillér, tanuló-jegy 20 fillér.

— **Pénztárvizsgálat.** A törvényhatóság által kiküldött pénztárvizsgáló-bizottság, amely *Institóris* Kálmán polgármester elnöksége alatt *Gebhart* István, *Mayer* Miksa és *Opre* Péter dr. tagok és *Vannay* Gyula aljegyzőből áll, ma kezdte meg a város pénztári hivatalában a szokásos negyedévi vizsgálatot.

— **A Maros befagyott.** Most már minden tulzás nélkül sziberiai jellegünek lehet a hideget nevezni. Reggel és este 17—20 fok nulla alatt a hideg az öreg Reaumur szerint. A szokatlan kemény hideg következménye, hogy a Maros *befagyott*. Ma még apró erecskék uszkáltak a sima jégtáblán, de holnapra bizonyosan hiánytalan lesz a jégtábla, s holnap lerakják a jégre a deszkákat, a melyeken át megindul a közlekedés a Maroson át.

— **Herczeg és főherczegnő házassága.** Bécsből táviratozzák: *Lichtenstein* Alfréd herczeg egész családjával kilépett az osztrák állami kötelékből. A fiatal *Lichtenstein* herczeg ugyanis mint osztrák alattvaló nem köthetett volna egyenrangu házasságot menyasszonyával, *Erzsebet* főherczegnővel; a kilépés folytán azonban visszanyerte az uralkodóházban őt megillető herczegi rangját, a minek folytán az esküvőt az *uralkodó család* részére előirt szertartások mellett tarthatják meg.

— **Pótárverés Böhm ingóira.** Ma árverést tartottak *Böhm* Adolf azon ingóságaira, melyeket a multkori árverés alkalmával nem adtak el. Dobra került egy szalon garnitura, több állvány, lámpa, edény és disztárgy 160 korona értékben.

— **Bocskay-szobra Hajdu-Böszörményben.** *Hajduvármegye* törvényhatósága, a mint Debreczenből táviratozzák, *Puky* Gyula főispán elnöklésével ma elhatározta, hogy *Bocskay* Istvánnak Hajdu-Böszörményben diszes szobrot emel. A további teendőkre nézve szoborbizottságot küldött ki. A szobor leleplezését 1906-ra tervezik.

— **Élet a jégpályán.** A korcsolyázó sport hiveit a fagyasztó hideg időjárás sem tartja vissza a tél testedző és egészséges sportjának müvelésétől. A korcsolyázó-egylet jégpályája vasárnap délután szorongásig megtelt az aradi jégcsalád tagjaival, melynek hölgyei közül vasárnap délután a katonazenekar müzsikája mellett a következők jelentek meg:

Beles Flóra, Bene Ilonka, báró Bedeusz nővérek, Boros Anna, Csiky Lenke és Margit, Fischer Ilonka, Fleischer Ilonka, Funkelstein Irma, Haán Margit, Hadfy Elza, Hartman Hajnalka, Heller nővérek, Hartman nővérek, Jakots Mariska, Kugler Lala, Kleiner Margit, Kovács Mariska és Terike, Kabdebó Jozefin, Kiss Stefike, Leopold Frida, Lővinger Elza, Lázár nővérek, Meisztrovits Janka és Ilonka, Ottenberg nővérek, Preisinger Margit, Petkovits Angyalka, Reicher nővérek, Róth Irma, Rimanóczy Erzsike, Róth nővérek, Róth Böske, Stifler nővérek, Spitzer Malvin, Skrainka nővérek, Szatmáry Sata, Somogyi Margitka, Schvellenberger Ilonka, Széll Ilona, Szojka Margit, Török nővérek, Tröster nővérek, Vajda Margit, Vormser nővérek, Veil Anna, Vajda Olga, Záray Margit, Zikó Lenke, stb.

— **Egy huszárhadnagy és a lugosi románok.** *Lugos*-ról táviratozzák: *Krassó Szörény* vármegye mai közgyülésen, a melyen *Pogány* Károly főispán elnökölt, a románok napirend előtt fölhozták, hogy egy huszárhadnagy egy lugosi kávéházban *elégetett egy román ujságot*, továbbá *felekezetet és nemzetiséget sértő* kifejezést használt a nélkül, hogy a hatóság közbe lépett volna. Ez szerintük azt bizonyitja, hogy a hatóságok a nemzetiségeket nem részesitik egyformán elbánásban. A fölszólalásra *Fialka* alispán azonnal válaszolt és kijelentette, hogy a megyében minden hatóság mindenkor, mindenkivel szemben egyformán gyakorolja a törvényt. A választ egyhangulag tudomásul vették.

— **Ivánka Zsigmond meghalt.** *Ipolyságról* jelenti egy távirat, hogy *Ivánka* Zsigmond nyolcvanöt éves korában meghalt. Közéletünknek egyik legérdekesebb és legnépszerübb alakja szállott vele sirba. Ivánka a negyvennyolc előtti

megyei restaurációknál kezdte hatvan esztendőnél tovább tartó politikai küzdéseit.

— **Uj pénztár-tiszti állás a városnál.** A város pénztári hivatala arra kérte a polgármestert, hogy rendszeresittessen a pénztárhoz egy tiszti állást, mert annyi a munka, hogy azt a mostani személyzet nem képes elvégezni. A restaucia nő s különösen az adónegyedek alkalmával ugy összetorlódik a munka, hogy még a feleket sem tudják kiszolgálni. *Institóris* Kálmán polgármester — mint értesülünk — szükségesnek látja a pénztári munkaerők szaporitását s a kérdés megoldására előterjesztést tesz a törvényhatóságnak.

— **Halálozás.** Sulyos gyász érte *Steinhardt* Mór dr., aradi ügyvédet, Aradváros tb. főügyészét. Fivére: *Sugár* (Steinhardt) Félix dr. ujpesti ügyvéd, Ujpest társadalmának tekintélyes, közbecsülésben álló embere, tegnap este, szivszélhüdés következtében hirtelen elhunyt.

Urhegyi Alajos, az aradi tanitóképző tanárának családjában lesujtó gyászeset történt; hét éves fiacskájuk, *Urhegyi* Józsika, a gyakorló iskola I. oszt. növendéke vasárnap délelőtt, két napi betegség után meghalt. Holnap délelőtt temetik el a kis halottat.

Bánffy József, csanádvármegye volt főszámvevői s volt battonyai községi jegyző 70 éves korában az éjjel Aradon elhunyt. Temetése holnap, kedden délután fél 3 órakor lesz a Thököly-tér 51. sz. házból.

— **Kulturpalota.** Nem nálunk, a hol minden csak a tervekben álmokban és hiu vágyakozásban van meg, hanem Temesvárott. A mint Temesvárról táviratozzák, ott vasárnap *Molnár* Győző dr. főispán elnöklete alatt nagyszabásu értekezlet volt, a melyen jelen volt az országos muzeumi főfelügyelőség képviseletében *Szalay* Imre miniszteri tanácsos és *Radisics* Jenő, az iparmüvészeti muzeum igazgatója továbbá a város és a megye, a muzeumtársulat és számos tudományos egyesület képviselői. Az értekezlet elhatározta, hogy Temesvárott kulturpalotát épitenek, a melyben elhelyezik a muzeumtársulat gyüjteményeit, a városi közkönyvtárt, az iparmüvészeti és az etnografiai muzeumot. A palota költségeit *200,000 koronára* irányozták elő. Szalay miniszteri tanácsos kilátásba helyezte, hogy a kulturpalota ügyét a kormánynál a legmelegebben támogatni fogja. Az értekezlet a határozatról táviratilag értesitette a miniszterelnököt és a kultuszminisztert s a további teendők céljából Molnár főispán elnöklete alatt végrehajtó bizottságot küldött ki.

— **A földmivelési miniszter az aradi tüzoltóknak.** A csálai erdőt nemrégiben komoly veszedelem fenyegette: az aradi erdészlak felől való szélén tüz ütött ki, amely könnyen elhamvaszthatta volna az erdő tekintélyes részét. Az aradi tüzoltók kivonultak a tüzhöz s idejekorán elejét vették a nagyobb bajnak. — E miatt a földmivelési miniszter, mint az erdő gazdája, *száz korona jutalmat* szavazott meg a tüzoltóknak és ezt a város tanácsa utján utalványozta.

— **A Kristály-viz adója.** A város tanácsa adóztatás alá vonta a többi ásványvizek és szénsavtartalmu poduktumok mintájára a budai *Kristály-vizet* és a *boholti-vizet* is, azért, mert ezek az utóbbi időben rohamosan kiszoritották a szikvizet s igy a város elesett az ennek fogyasztásából nyert adójövedelemtől. A Kristály-viz tulajdonosa azonban megfelebbezte a rá kivetett adót azon az alapon, hogy a Kristály-viz összetételénél fogva nem tartozik azon ásványvizek közé, amelyek a város szabályrendelete szerint megadóztathatik. Nincs kizárva, hogy a felebbezésnek helyt adnak azért, mert a vizkészletre kivetett adó alig tiz korona, az ennek kivetésével, ellenőrzésével és behajtásával járó munka pedig tiz koronánál körülbelül több értekü.

— **Incidens a választás alatt.** A vasárnapi városatya választást a negyedik kerületben kinos incidens zavarta meg néhány percre. Szavazás végett megjelent a választási teremben egy *Hirsch* nevü vasuti altiszt s kezében a fehér cédulával, szavazni akart. A választási elnök azonban nem fogadta el Hirsch szavazatát, mert nem a negyedik, hanem a harmadik kerületben bir szavazati joggal. Ez a felvilágositás olyan erővel hatott a beteges természetü vasutasra, hogy rosszullett s azonnal *összeesett.* A beteg embert a teremben lévők vették ápolás alá.

— **Az aradi pénzhamisitók.** *Pintye* György pénzhamisitó bandájának elfogott tagjait a még mindig szökésben lévő Pintyén kivül átkisérték a rendőrség börtönéből az ügyészséghez. A bünösök száma ma ismét megszaporodott két *czinkostárssal. Pera* György és *Haku* Bálint tizennyolcz éves suhanczokat fogta el a rendőrség, akikről beigazolódott, hogy ők is közrejátszottak a Pintyéék által gyártott hamis pénzek forgalomba hozásában. Pintye Györgytől kapták a pénzt, értékesitették, a jövedelmen Pintyével osztoztak s abból perczentet kaptak. Az ügyészség börtönében e két büntárson kivül a három asszony: *Podoba* Józcáné, *Jovanov* Demeterné és *Faur* Péterné ülnek. A pénzhamisitókat *Nyiró* Géza vizsgálóbiró kihallgatja s kihallgatás után azonnal átküldi őket *Nagyváradra,* miután pénzhamisitási bünügyekben a tábla székhelyén levő törvényszék az illetékes. Ugyanaz a biróság fogja megejteni a vizsgálatot is.

— **Az aradi izr. hitközség** tagjaira az 1903. évre kirótt kultus-adó ellen beérkezett felszólamlások elintézésére kiküldött bizottság f. hó 16-án, kedden d. u. 4 órakor tartja ülését az izr. hitközség jegyzői hivatalában.

— **Tüz egy szabóüzletben.** Ma este nyolc és kilenc óra között tüz ütött ki a *Rákóczy* utca 23. szám alatt *Stern* Adám szabóüzletében. A tüzet idejekorán észrevették, s a tüzoltók gyorsan kivonultak, de mire az oltást befejezték, az üzletben levő szövetek és ruhák egy része elégett. A rendőrség részéről *Murády* Almos rendőrhadnagy megjelent a tüznél és azonnal megejtette a vizsgálatot. A tüz oka nem volt teljes határozottsággal megállapitható; valószinü, hogy a vasaláshoz használt faszéntől fogott tüzet valamely könnyen éghető szövet.

— **Gázvilágitás a rendőrségen.** Az aradi rendőrtiszt viselőknek régi óhajukat teljesitette a tanács. Az a hivatal, amelyikben naponkint a legtöbb fél fordul meg, ahol a munka éjjel-nappal folyik, mindezideig nélkülözte a szükséges jó világitást s csak jelentéktelen petróleumlámpákat égettek a bejelentő hivatalt kivéve, ahol hosszabb idő óta gázzal világitanak. Végre a kapitányi hivatal is részesül a jó világitás előnyeiben, a tanács elrendelte, hogy a rendőrségi hivatalok s egyáltalában az egész baloldali része a városháza földszintjének, gáz világitással láttassék el.

— **Karácsonyi külön vonatok Arad és Budapest között.** A kereskedelemügyi miniszter a karácsonyi ünnepek megnövekedett személyforgalmára való tekintettel, a karácsonyi ünnepek alatt külön gyors, illetve személyvonatokat fog járatni. A szolnoki külön gyorsvonat I. és II. oszt. kocsikkal december hó 23 án és 24 én Budapest k. p. u.-ból délután 2 óra 15 perckor indul és Szolnokra délután 4 óra 15 perckor érkezik, ahonnét folytatolag a 602. sz. rendes gyorsvonat menetrendjében, *Aradig* közlekedik s igy Budapest k. p. u.-tól *Aradig* közvetlen vonatot fog képezni. Az *aradi* külön személyvonat I. II. és III. oszt. kocsikkal december hó 23-ról 24 ére hajló éjjelen fog közlekedni. E vonat Budapest k. p. u.-ból este 9 óra 30 perckor indul és Aradra reggel 5 óra 39 perckor érkezik.

— **Egy milliomos életéből.** Báró Rothschild Salamonnak az volt a szokása, hogy minden este szinházba, felvonások közben pedig a szinpadra ment. Egyik este amint a szinfalak mögött társalgott a szinház titkárával, hangos zokogást hallott. Megfordult és egy éltesebb kardalosnőt látott, aki kétségbeesetten jajgatott.

— Titkár ur, — kérdezte Rotschild — miért sir ez az asszony olyan nagyon.

A titkár ezután megkerdezte a kardalosnőt, mi az oka a bánkódásának?

— Oh Istenem! — válaszolta ez. Már hogy ne sirnék? Ameddig itt komédiát kell játszanom, odahaza a háziuram elveszi a csekély butorzatomat és szegény édes anyámat kiteszi a házból!

— Mennyivel tartozik a háziurnak?

— Hat forinttal, két lakbérnegyedért.

Amikor a titkár közölte ezt Rothschild báróval, utóbbi a kisérőjéhez fordult:

— Van önnél kétszáz forint?

— Tessék, báró ur, — mondta a kisérő, két darab százas bankót nyujtva át a milliomosnak.

— Kérem, titkár ur, szivesked jék ezt az összeget a szegény asszonynak átadni. Fizesse ki vele a háziurat, de nekem meg ne köszönje!

Ennek dacára a kardalosnő mégis leroskadt a báró lábai elé és megcsókolta a kezét. Rothschild gyorsan távozott.

Másnap este megint a szinpadra jött Rothschild. Ekkor minden sarokban, minden kulissza mögött sirtak és zokogtak; az összes kardalosnőknek legalább fele magára akarta vonni a báró figyelmét.

— Titkár ur, — mondotta Rothschild finom mosolyival, — ön ma utoljára jár itt; ugy veszem észre, hogy jelenlétem könnyeket facsar ki a szegény kardalosnők szemeiből s óvjon meg a Mindenható attól, hogy nekik a jövőben is szomoruságot okozzak.

— **Egy asztaltársaság jótékonysága.** Az aradi *Neutelen*-asztaltársaság szombaton este tartott közgyülésén elhatározta, hogy 97 koronát kitevő az évi bevételét a következőképp osztja fel: az aradi iparosok *rokkant alapjának*: 10 korona, a *munkanélküli iparos segédek* részére, a népkonyhánál, ingyen helyre: 15 korona, az *ingyen kenyér*-alapra 20 korona, a fenmaradt összeget elszegényedett és munkaképtelen aradi iparosok között osztották fel.

— **Sikos gyalogjárók.** A havazások beállta óta az utcak gyalogjárói nem a legbiztosabb talajt szolgáltatják a járókelőknek. Sok ház előtt nem vágják föl a megfagyott hóréteget, más helyütt még homokkal sem hintik be s igy természetes, hogy az elcsuszás igen könnyen megtörténhetik rajtuk. Tegnap delelőtt a Kossuth utcán haladt *Vágó* István 28 éves Neuman-gyári gépkezelő s a 11-ik számu ház előtt a sikos gyalogjárón elesett s felső lábszára annyira megsérült, hogy mentőkocsin a kórházba kellett őt szállitani. Jó volna, ha a kapitányi hivatal elrendelné, hogy a gyalogjárók, tekintet nélkül arra, hogy azokról a hóréteg föl van-e vágva, vagy nincs, mindenütt homokkal (és ne fürészporral) hintessenek be.

— **Egy alügyész tragédiája.** Szomoru sors jutott osztályrészeül *Elekes* Lajos gyulafehérvári kir. alügyésznek. Nehány nappal ezelőtt Marosvásárhelyre utazott rokonai látogatására s este elment a szinházba. Itt történt meg vele, hogy a véletlen sors összehozta egy régi ellenségével, ami annyira megrenditette lelki egyensulyát, hogy még akkor este oltalmat keresett a rendőrségen „üldözői" elől. Másnap reggel meg táviratozni akart *Széll* Kálmán miniszterelnöknek, a feleségének és a gyulafehérvári ügyészségnek, de a pósta, tekintettel a szöveg zavaros voltára, nem továbbitotta sürgönyeit. Dühöngeni kezdett, ugyanannyira, hogy rendőri segédlettel a kórházba vitték. A marosvásárhelyi rendőrség erre telefonált az alügyész gyulafehérvári sógoráért, aki tegnap Marosvásárhelyre érkezett és a szerencsétlen embert magával vitte.

— **Jótékonyság.** *Szechenyi* Kázmérné urnő a mai napon kiadóhivatalunk utján a népkonyha javára 10 koronát, a szegény honvédek javára 10 koronát és a szegény tanulók javára 10 koronát adományozott. Az adományokat az illetékes kezekhez juttattuk.

G. S. az *Aradi Közlöny* kiadóhivatala utján *az aradi izr. nőegyesület* népkonyhájának 10 koronát, az *aradi polgári jótékony nőegyesület* részére

10 koronát, a *szegénytanulók egyesületének* 10 koronát adományozott. Az adományokat rendeltetési helyére juttatjuk.

— **Porter karácsonyi tárlatáról** nagyobb terjedelmü cikket hoztunk a vasárnapi számban. A közönség figyelme mind erősebb módon nyilvánul meg az *ötven méter hosszu* terem játék és disznmü kiállitása iránt. Például mindjárt tegnap oly nagy forgalom jelentkezett az áruházban, mint talán kevés alkalommal ezelőtt. Tetszik a közönségnek a *feltünő olcsóság*; minden néprétег kielégitéséről gondoskodva lett, s — ugye bár — ez az, ami föl g megszilárditja és fokozza Porter Vilmos irányában a bizalmat. Ismételjük: nagyon, nagyon szép ez a tárlat; *nézze meg mindenki*!

— **Izléses ékszerek** s minden, mi szemnek ingere, csinos tetszetős kivitelben diszlenek *Weinberger* Ferenc kirakatában, amely pazar, káprázatos megvilágitásában az esti korzónak egyik legvonzóbb látványossága. A csin, izlés és szépség fegyvereivel hóditanak az ott összehalmozott ékszerek, megannyi kedves karácsonyi ajándék, amelyeknek bizony a bámulása nem igen elégiti ki a közönséget, kivált ilyenkor, karácsony előtt. Mindenki vásárol valamit, mert *Weinberger* Ferencnél jutányos árban, hiven szolgálják ki.

— **Én nálam**! a karácsonyi külön osztályban mélyen leszállitott árak mellett és dus választékban kapható és pedig egy ruha disszel 133, egy diszes ingblus 68, egy kötény 21. Most az alkalom, ahol mindenki ólcson vásárolhat *Nádler* Lajos divatáruházában Andrássy-tér, 16 szám.

— **Dentolin fog-créme** a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbizásokat.

—

—x— **A magas husáraknál** a takarékos gazdaasszonyra felette hálás feladat kevés kiadással jó izletes ételeket készitení. Ezt legjobban a már rég óta jól bevált Maggi izesitővel érheti el. Maggi izesitője páratlan a maga nemében. Néhány csepp — sok árt az iznek — levesekhez, mártásokhoz és fűszelékekhez hozzátéve, ezek izét egy pillanat alatt megjavitja. A jelenlegi magas husaruknál sok ember kénytelen volna az üditő huslét nélkülözni, — ha nem léteznének Maggi bouillon tokjai, melyekből csupán leforrázás által a legfinomabb husleves készithető. Reméljük, hogy tisztelt olvasóink ezekből megfelelő hasznot fognak huzni.

Bajok a vasuti utánvételeknél.

(Mozgalom a kereskedők és iparosok között.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, december 15.

Az *aradi* kereskedő és iparos körökben gyakoriak a panaszok a *vasuti utánvételes szállitmányok* fizetésének ujabb rendszere miatt. Legujabban ugyanis a Máv. szállitmányainak utánvételi összegeit a *pályaudvaron* kell kifizetni. Ha például valakinek vasuti szállitólevéllel csomagja érkezik s azt utánvétellel adták föl, a cimzett kénytelen sokszor kis összeg miatt a pályaudvarra menni, s ott néha félvagy egész napot elvesztegetni. Megesett, hogy valaki például délelőtt kiküldte alkalmazottját az utánvételi pénzzel, s annak délután ujra ki kellett menni a vasuti állomásra, mert délelőtt nem került rá a sor.

A panaszok folytán az *aradi* kereskedelmi és iparkamarának az utolsót megelőző teljes ülésén *Tedeschi* Viktor az az inditványt tette, hogy a kamara tegyen lépéseket az iránt, miszerint a vasuti szállitmányok utánvételei ne a pályaudvaron, hanem a *városban, a Máv. gyüjtőpénztáránál* legyenek fizetendők.

A kamara legutóbbi ülésén *Marschall* Lajos dr. titkár tett jelentést a tett lépésekről. A kamara elnöksége érintkezésbe lépett az üzletvezetőség illetékes emberével, *Fetter* Géza felügyelővel, aki azt felelte: az üzletvezetőség igen szivesen venné, ha valamelyik aradi pénzintézet vállalkoznék az utánvételi összegek beszedésére, ugy a mint a multban az *arad-csanádi gazdasági takarékpénztár* tette; a Máv. gyüjtőpénztáránál ez azért lehetséges, mert ez esetben az üzletvezetőség a gyüjtőpénztárnál kénytelen lenne e célra külön hivatalnokot alkalmazni; mig az a tisztviselő, a ki ezt a pályaudvaron végzi, egyéb teendőket is elláthat.

A kamara ezt a jelentést tudomásul vette. Ugy értesülünk, a kérdés rendezése a pénzintézetek utján bajosan történik meg, hanem az érdedelt körök bevárják, a mig *az uj üzletvezető* elfoglalja állását, s őt fogják küldöttség által megkeresni a mai visszás állapot megszüntetésére.

Hogy másutt is hasonló kellemetlenségek vannak a vasuti utánvételek kifizetésénét mutatja az a fölirat, amelyet a *szegedi* kereskedelmi és iparkamara pártolás végett az aradi kamarához küldött. Ez arra kéri a kereskedelmi minisztert, hogy a vasuton és haján továbbitott áruküldemények utánvételeit a *postatakarékpénztár* csekkei utján lehessen kifizetni. Az aradi kamara legutóbbi ülésén *hasonló értelmü fölirat* intézését határozta el.

SPORT.

+ **Maione diadala Nagybecskereken.** *Maione* Vincenzo aradi vivómester szép diadalt aratott vasárnap Nagybecskereken, hol vivóakadémiát tartottak mesterek és amatőrök számára. Maione három assautban vett részt s mint zsüri tag is szerepelt. *Armentani* Edvárd szegedi vivómesterrel kardra, *Matuskovich* főhadnagygyal és *Hovács* Kálmán főhadnagygyal állott ki tőrre. Bravuros vivás volt az, melyben Armentanit leverte. Megtette azt, hogy szándékosan ledobta kardját, lehajolt utána, felkapta, parirozott és riposztorozott, ugyszólván egy pillanat alatt. A zsüri elnöke *Hámory* László volt.

(*) **Az aradi korcsolyázó egylet** folyó évi december hó 16-án d. u. 6 órakor a kaszinó-egylet helyiségében (Szabadság tér: városi-bérház I. emelet) választmányi gyülést tart.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Paprikakofák háborusága.

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, december 15.

Két aradi paprika kofa pöre nyert ma az aradi járásbiróság előtt végleges elintézést. Az affér, melyet az aradi piacon intéztek el a harcias kofák, meglehetősen érdekes volt.

Rácz Cergelyné, az egyik fél, ismert alakja a járásbiróságnak. Majdnem minden héten van perlekedési ügye. Nemrég a piacról el is helyezték egy másik helyre, mert folyton veszekedett a szomszédjaival.

De az uj helyén sem tudott maga iránt rokonszenvet gerjeszteni a paprika-kofa, s különösen egy régi haragosával gyült meg a baja.

Molnár Istvánnának hivják ezt a régi haragosát, akivel még abból a korból van ellenséges viszonyban, mikor régente egymásmellett árulták a paprikát.

A háboruság, mint az másképen nem is képzelhető, a „Kundsaft“ miatt tört ki közöttük ujolag. Molnár Istvánnának több vevője volt, mint Ráczénak, e miatt az utóbbi ócsáralta Ráczné is, a paprikát is.

Molnárnét nagyon bánthatta, hogy az ő paprikáját szidják s ezért haragosan visszavágott Ráczénak. Ráczné pedig alig várta, hogy Molnárné őt megsértse. Olyan patáliát csapott, hogy az egész piac odagyülekezett. Hogy Ráczné megijesszе, azt mondta, hogy *katonafiával megfogja életni*. De ugylátszik, Molnárné nem ijedt meg, mert még erre is visszavágott. Erre persze már nem volt elkészülve Ráczné. Mérgében belenyult a paprikás kosárba és egy jó összemarék paprikát *Molnárné szeme közé vágott*.

A szegény asszonynak azonban az ijedelmen kivül egyéb baja ebből nem történt. Most aztán feljelentette Ráczné *Révay* Kálmán aljárásbirónál *életveszélyes fenyegetés* és becsületsértés miatt.

Beniczky Kálmán ügyészi megbizott miután a fenyegetés nem volt olyan, hogy méltán félelmet gerjeszthetett volna, elejtette a vádat.

A miatt azonban, hogy paprikát szórt Molnárné szemeibe, a biró *becsületsértés* czimén 10 korona büntetésre itélte.

—

§ **Egy elmozditott jegyző becsületsértési pöre.** Az *aradi* kir. törvényszék felebbviteli tanácsa ma becsületsértési pört tárgyalt, a melyben a panaszos *Dániel* Miklós, a különféle dolgai miatt hivatalvesztésre itélt szentleányfalvai jegyző volt, aki Gémes András szentleányfalvi lakos ellen becsületsértés miatt emelt panaszt. *Gémes* 1902. január 3-án az országuton találkozott Dániellel, amint az Aradról Szentleányfalvára kocsizott. Elébe állt és rákiáltott:

— Állj, ki vagy!

— Mikor meglátta, hogy a jegyző ül a kocsiban, azt mondta neki:

— *Te vagy, gazjegyző*? Te vagy, aki mindig kocsikázol?...

A jegyző Gémest bepanaszolta az aradi járásbiróságnál, ahol a panaszlott azzal védekezett, hogy a nevezetes találkozás alkalmával be volt rugva. A járásbiróság Gémest egy napi fogházra átváltoztatható *tiz korona* pénzbirságra itélte. Az aradi kir. törvényszék felebbviteli tanácsa ezt az itéletet helybenbagyta.

§ **Biról kinevezés.** A király *Radu* Aurél *vingai* járásbirósági albirót a temesvári kir. törvényszékhez biróvá nevezte ki.

NAPIREND.

December 16. Kedd. Róm. kath. naptár: Özséb püspök. — Protestáns naptár: Albina. — Görög-keleti naptár (december 3.): Szofoniasz. — A nap kél 7 óra 28 perckor, nyugszik 3 óra 52 perckor. — A hold kél 5 óra 54 perckor, nyugszik 8 óra 11 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11½—12½ óráig; kedden, csütörtökön és péntekeken délután 1½—2½ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklye-muzeum helyisége melletti ölésterem.

Időjóslás. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hideg, semmi vagy kevés csapadék.

December 16. Az aradi korcsolyázó-egylet választmányi ülése este 6 órakor (Kaszinó.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Creditoren Verein a következő fizetésképtelenségekről tesz jelentést: Pósner A. utódai, Kis Ignác, keresk. cég *Szilágy Somlyó*, — Lindner Károly, Fischern Alfstadt. — Guttmann M., *Budapest*. — Cupik Ferenc, Jamnitz.

—

Szeszüzlet.

— December 15. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomitott szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Száritott moslék 12·80—13·— korona mmásszánként.

—

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósitása. —

Budapest, december 15.

Délutáni zárlat. Buzakinálat mérsékelt, vételkedv jó. Szilárd irányzat mellett 6,000 métermázsa került forgalomba, 5—7½ fillérig drágább árakon. Egyéb gabonanemüek drágábbak. Időjárás hideg.

Délutáni zárlat. Berlin ⅛ olcsóbb, páris változatlan.

Zárlat 12 órakor:

Buza 1903. áprilisra	7.93— 7.94
Rozs 1903. áprilisra	6.80— 6.81
Zab 1903. áprilisra	6.35— 6.36
Tengeri 1903. májusra	5.83— 5.84
Repce augusztusra	12.——12.10

Zárlat 5 órakor:

Buza 1903. áprilisra	7.91— 7.92
Rozs 1903. áprilisra	6.79— 6.80
Zab 1903. áprilisra	6.33— 6.35
Tengeri 1903. májusra	5.83— 5.84
Repce augusztusra	—.——.—

Zárlat 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	670.75
Magyar hitelrészvény	704.—
Leszámitolóbank részvény	441.—
Rima-Murányi vasmű részvény	464.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	678.50
Kösuti vasut	613.—
Városi villamos vasut részvény	324.—

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		**Budapest felől érkezik:**	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	4.45	Személyvonat d. u.	3.32
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szmv. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		**Erdély felől:**	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.07	Gyorsvonat délután	4.06
Radnára délután	7.23	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		**Temesvár felől:**	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		**Szeged felől:**	
Vegyesvonat reggel	7.10	Személyvonat reggel	8.35
Személyvonat d. u.	4.11	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		**Brád felől:**	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.56

Nemzeti szinház.

Bérlet IV. sz. **Páratlan.**

Kedden, 1902. évi december hó 16-án:

Sulamith.

Héber dalmű 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásából irták: Beöthy László és Makai Emil. Zenéjét szerzette: Goldfaden Abrahám.

SZEMÉLYEK:

Manoach	Németh J.	Beliezár	Szabó József.
Sulamith	Singhoffer V.	Avidonoh	Sarkadi A.
Áron, főpap	Juhász S.	Jeremiás	Győre Alajos.
Abigail	Rózsa Lili.	Ezriel	Ungvári V.
Abaolon	Békéssy Gy.	Egy pap	Bejezi Gy.
Gagitang	Tukorai L.	Zipora	Pajor Agnes.

Kezdete este 7 és fél órakor.

REGÉNY-CSARNOK.

A róma-párisi expressvonat.

— Angol regény. —

Forditotta: Rátt Gyula. [35]

(Folytatás.)

— Ezt jól csinálta, — szólt a vizsgálóbiró — azonnal elindulhatunk a hullaházba. Az áldozatnak már ott kell lenni. Ugyebár ezredes ur ön nem fogja segitségét megtagadni?

— Csak egy percnyi türelmet kérek, — szólt ismét a rendőrfőnök. — A másik dologban pedig ön lehet segitségünkre tábornok ur.

— Oh igen. Ez az ember, ki magát Ripaldinak nevezi néhány órája a „Hotel Jvoire"-ban tartózkodik. Csak azt hiszem, hogy már sok időt elvesztettünk.

— Dacára ennek, oda fogok küldeni.

— Ez a Hortensia is nála volt, amint legutóbb felőle hallottam.

— Honnan tudja ön azt? — kérdezte a főnök ujra bizalmatlanul.

— Bah! — szakitotta félbe a vizsgálóbiró. — Erre ráérünk később is. Most a ténykedésnek van helye. Sokkal több köszönettel tartozunk a tábornok urnak, mintsem ismét bizalmatlankodjunk.

— Köszönöm, hogy ezt hallom öntől, örömet okoz nekem — szólt Sir Collingham. — Ha némiképen hasznára voltam önnek, én is kérek egy kis szivességet. A szegény hölgy! Gondolja el, hogy mennyit kell szenvednie. Remélem, hogy vissza adja szabadságát, ha erre kérni fogom?

— Végtelenül sajnálom, de az sehogysem fér össze kötelességemmel tábornok ur, felelt a vizsgálóbiró.

— Legalább azt engedje meg, hogy visszatérjen a szállóba. Ott mindég megfogják őt találni, azért jót állok önöknek.

— Mi vezeti önt arra, hogy kezeskedjék érte.

— Ő tudni fogja, hogy miért teszem, — szólt mosolyogva a tábornok. — Megengedi, hogy néhány sort irjak részére?

A vizsgálóbiró éles szeme rögtön tisztában volt azzal, hogy mi rejlik a dolog mögött. Megadta az engedélyt és nemsokára három kocsi hagyta el a präfektura épületét. Az egyik kocsiban ülők Ripaldi elfogatására mentek, a grófnő a „Madagaszkár„ szállóba tért vissza, a vizsgálóbiró és kisérői pedig a hullaházba hajtattak.

A morgue főhivatalnokát előhivták, ki fődetlen fővel, mély hajlongásokkal sietett előkelő vendégei elé.

— Jó napot, — szólt Flocon, — egy személy azonosságot jöttünk megállapitani. A hálókocsiban meggyilkolt utas hulláját elhozták már a lyoni pályaudvarból.

— Oh igen szolgálatjára állok rendőrfőnök ur, — felelt a hivatalnok szolgálatkészen, — De tán inkább az irodán mennénk keresztül a halottas kamrába, mert itt nagyon sokan vannak.

A kiváncsiak szokásos nagy tömege lassan huzódott a világ legborzasztóbb, legijesztőbb látablaka előtt, melyen belül márványlapokon feküdtek az öngyilkosok, meggyilkoltak, vizbefultak szétroncsolt hullái.

A morgue közönségében mindenféle embert lehetett találni. Cselédek piaci menőben kosárral a karjukon, tiszteségesen öltözött munkásemberek, kik szabad idejüket föláldozva inkább a morguet nézték meg, aprók, nagyok egyforma borzalommal, egyesek halálsápadtan reszketve haladtak a hullák között, nom egy találta már meg elveszett hozzátartozóját — Sokangondolkozva jártak köztük, hogy a sors nem-e hozza őket is oda valamikor. Lent is vannak kiváncsiak, nem csak párisiak, mert a morgue a szenzációt kereső idegenek egyik fölátványossága. Legkülönösebb azonban a dologban az, hegy legtöbbször maga a gyilkos is eljön a morguebe, hogy megnézze a márvány lapon, néma váddal reá tekintő áldozatát. A gyilkos itt érzi magát legbiztosabban. Titokzatos bünténykek alkalmával legelső hely a morgue, amit a civil detektiv fölkutat. Ős nem is eredménytelenül, mert már sok jó fogást csinált itt, egyik-másik arcismerő detektiv.

— Erre uraim, erre, — szólt a főhivatalnok és a belső épület szobáján keresztül vezette a társaságot. Ezek voltak a morgue kulisszái, hol a látványos titkok a magok borzasztóságában tárultak föl előttük.

E szobákban a hőmérsék a fagyponton alól szállt és a hideg csontig hatott. — Mig a morgue első helyiségében kellemetlen, erős szag uralta a levegőt, addig a fentartott kisebb fülkében csodálatosan tiszta levegő volt érezhető. A mesterségesen bevezetett hideg légjárat frissen tartotta a hullákat, s az alól folydogáló viz is tisztitotta a levegőt. A jégkamarában pedig hónapokig is el lehet tartani a tetemeket, anélkül, hogy a feloszlás legkisebb jele is észrevehető volna azokon.

— Micsoda undort keltő helyiség, — kiáltott fel Sir Collingham. — Az Istenre kérem Jack, siessen, hogy szabaduljunk erről a borzasztó helyről.

— Hol van az az ember, kit fölismernem kell? — kérdezte e fölhivás következtében, kirtelen Papillon ezredes.

— Ott a harmadik balról, — szólt hozzá Flocon. — Reméljük, hogy fölismeri őt.

— Ezt? Lehetetlen! Csak nem kivánta azt tőlem. Arca annyira föl van dulva és eltorsitva, hogy lehetetlenség megismerni.

— Semmiféle ismertetőjelet sem vesz észre rajta, mi Quadlingra vallana? — kérdezte csalódott hangon a vizsgálóbiró.

A legcsekélyebbet sem. Mindamellett megvagyok győződve, hogy az nem Quadlung, azon egyszerü oknál fogva, mert . . .

— Nos, mert, mert tovább, — faggatta a rendőrfőnök.

— Mert Quadlingot ott lenn látom a hullámzó tömegben . . .

(Folytatása következik.)

NYILTTÉR.*

Limbeck János

első magy. kir. szab. érokoporsó-gyára és temetésrendező intézetéből.

Urhegyi Alajos és neje szül. **vámosi Morocza Mária** a maguk, ugy gyermekeik **Bandi, Pista, Anti** és **Bözsike,** valamint az alulirottak nevében is fájdalmas szivvel tudatják a forrón szeretett és felejthetetlen jó fiacskájuk, illetőleg testvér, unoka, unokaöcscs és dédunoka

URHEGYI JÓZSIKA,

gyakorló iskolai I. oszt. növendéknek,

f. évi december hó 14-én, d. e. 11 órakor, életének 7-ik évében, 2 napi szenvedés után történt jobblétre szenderülttét.

A boldogult drága halott földi maradványai december hó 16-án, d. e. 10 órakor fognak a helybeli felső temető halottas csarnokában a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és az ugyanottani sirhelyen örök nyugalomra tétetni.

Arad, 1902. december hó 14-én.

Szivünkben őrizzük drága emlékedet!

Szabó József és neje, özv. Urhegyi Antalné, nagyszülei.
Id. Molnár Antal, dédapja.
Urhegyi János és neje, Urhegyi Antal, Urhegyi Jenő és neje, Morocza Dénes, Szabó Margit, nagynénjei és nagybátyjai.

Karácsonyra!

Ifjuságí iratok, diszmunkák

képes-könyvek,

ajándéknak alkalmas kifogástalan antiquar-könyvek

jóval bolti áron alul

kaphaték

INGUSZ I. és FIA

könyvkereskedésében, Aradon, 2046

Weitzer János- (Jemplom) és Kazinczy-utca sarkán.

Köszönetnyilvánitás.

Mindazon barátainknak és ismerőseinknek, az *Aradi Kereskedők Köre*, továbbá az *aradi kereskedő ifjak betegsegitő egyesülete* elnöksége és t. tagjainak, a kik fivérünk:

STEIN ARMIN

temetésén megjelenésükkel és részvétük nyilvánitásával mély fájdalmunkat enyhiteni kegyesek voltak, e helyütt mondunk őszinte köszönetet.

Stein Mór,
Stein Sándor.

PÖSTYÉN-FÜRDŐ

Csuz, köszvény, Ischias, Exsudatumok egyedüli sikeres gyogyhelye. Télen is nyitva. Kinek az utazás nehézkes, használjon **házi kúrát a pöstyéni iszappal**, mely a **háziorvos kezelésén** mindon gyógyszert felülmul. 5—10 kg. iszap, 10—20 üveg hévvizzel egy kúrára elegendő. Használati utasitást, téli prospectust szivesen küld: a fürdőigazgatóság. 2250

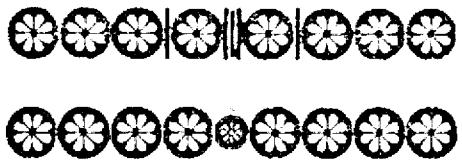

1902. V. 335/5. bir. 1423/1902. végr.

Árverési hirdetmény.

Alulirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-czikk 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy az aradi kir. járásbiróság 1902. V. 335/5. számu végzése által Färber Lajos és testvére czég végrehajtató javára, Schönberger Albert aradi lakos ellen 249 korona 58 fillér tőke és járulékai erejéig elrendelt biztositási végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 613 koronára becsült ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszinén, vagyis Aradon, külv. Kasza utca 14 szám, leendő eszközlésére **1902. deczember hó 16 ik napjának déli előtt 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-czikk 108. §-ában megállapitott föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1902. évi december hó 5. napján.

Ortutay,
2294 biróságí végrehajtó.

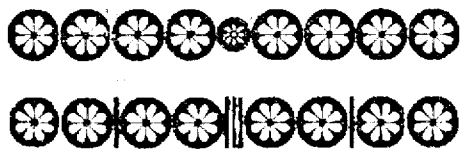

Barna kőszén
a legolcsóbb
tüzelő és fütési anyag
házi és üzemczélokra.
1 Waggon (10.000 klgramm) 120 korona
az aradi állomásra bérmentve szállitva ajánl
VARGICS IMRE
kőszénbánya tulajdonos 2134
Szinérszeg, Temesmegye.

Papirkeresedés

Képes művészlapok és karácsonyi és uévi levelező lapok legnagyobb választéka.

Az ünnet egész nap nyitva van.

TELEFON 126. SZ.

BLOCH H.

papirkereskedése,
könyvnyomdája,
fényképészeti cikkek raktára.

DISZLEVÉLPAPIROK
müvészies kivitelü dobozokban, felülmulhatlan választék.

Könyvnyomda

FESTÉKSZEKRÉNYEK
olaj és aquarel.
RAJZESZKÖZÖK.
FÉNYKÉPÉSZETI GÉPEK.
IRÓ-ASZTALI KÉSZLETEK.
Rendkivüli nagy választék.
Valóban mérsékelt árak!

Charta Aradiensis most a legujabb meritett levélpapír

A legelegánsabb névjegyek nálam készülnek.

2278

Fényképészeti cikkek raktára

Naponta postacsomag-expeditió.

Denaturált szesz

égetésre, házi és ipari czélokra, **95% alkoholtartalommal ½ és** 1 literes üvegekben a legtöbb füszerkereskedésben kapható. Különösen figyelmeztetem a **n. é.** vevőkösönséget, hogy az általam forgalomba hozott szesznél az **üveg és dugó czégem nyomásával van ellátva.** 2206

Goldschmidt Mihály,
Arad.

1396—1902. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-czikk 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy az aradi kir. járásbiróság 1903. V. 1395. számu végzése által Krahl Antalné és társa czég jelentkező és több végrehajtatók javára, Fischer Jakab aradi lakos ellen 70 kor. tőke és járulékai erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával Budapesten biróilag le- és felülfoglalt és 1510 koronára becsült butorok és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszinén, vagyis Aradon, Poltura pécskai ut 39. sz. a. leendő eszközlésére **1902. évi deczember hó 19-ik napjának délután fél 3 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-czikk 108. §-ában megállapitott föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1902. évi deczember hó 4 ik napján.

Györffy Arnold,
2289 biróságí végrehajtó.

Telephon szám 478!

Wormser Antal
ARADON,
Lázár Vilmos és Deák Ferencz-utcza sarkán.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát
Női gallérok, felöltők, köpenyek és kabátokban.
Nagy választék:
Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák, felöltők és téli kabátokban.
1798

Telephon szám 478!

Feljegyzéseket teljesen ingyen ad a **kiadóhivatal:** József főherczeg-ut 22. szám. Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tájékozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvetetnek a **kiadóhivatalban:** József főherczeg-ut 22. szám. Telefon szám: 151.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára **4** fillér, **vastagabb betűből 8** fillér. — Cselédet keresők vagy cselédnek ajánlkozó apró hirdetés **20 szóig 50** fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárusító helyein.

Apró hirdetésekre szolgáló levelezőlapok kaphatók

Aradon:

Réwész Nándor
könyvkereskedésében, Szabadság-tér és Forray-utcza sarok.

Ifj. Klein Mór
könyvkereskedésében, Átzél Péter-utcza.

Kerpel Izsó
könyvkereskedésében, Andrássy-tér.

Kubina Béláné
papirkereskedésében, Hunyadi-utcza.

Keppich Zsigmond
papirkereskedésében, Andrássy-tér.

Özv. Hammerschlag L.-né
dohánytőzsdéjében, Andrássy-tér.

Lészay Sándor
dohánytőzsdéjében, Andrássy-tér

Kis tőzsdében
Templom-utcza.

Kohn László
Waggongyárban.

Hoffmann József
fűszerkereskedésében, Forray-utcza.

Bauer Gyula
dohánytőzsdéjében, Andrássy-tér.

Erdélyi fajalma

válogatott 1 klg. 20 kr., II-sod minőségű 15 kr. Kapható Sponner Adolfnál Aradon, Wesselényi-utcza 16. szám. 2233

Házvezetőnőnek

ajánlkozik özvegy urinő magános urhoz, esetleg családos özvegy urhoz helyben vagy vidékre. Leleket „özvegy" czimre Arad, főposta posterestante. 2290

Kerestetik

deczember hó 15-től egy különbejáratu butorozott szoba teljes ellátással a Boros Béni-tér közelében. Ajánlatok az ár megjelölése mellett „Inteligens fiatal ember" jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 2291

NÉVJEGYEIT

rendelje meg az Aradi Nyomda Részvénytársaság könyvnyomdájában.

Zálogczédulákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszertárgyakat **készpénz fizetés** mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 1746

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438

Villanyos házi csengő

bevezetést,

Villanyos házi csengő

javitást,

Villanyos csengő

évi jókarban tartást,

Házi telephon

szerelést szakszerüen és jutányosan készit 1731

Kalmár József

villanymüszerész, kerékpár és varrógép raktár és javitó műhelye

ARAD, Salacz-utcza 2.

Telefon 137. sz.

Legjobb minőségü teljesen száraz I. oszt., 7 láb hosszu

tölgy szöllőkaró,

I. osztályu

bükk hasáb tüzifa,

továbbá mindenféle **tölgy vágott**

és faragott épületfák

a legjutányosabb árakban kaphatók

Herskovitz Jg. és fiai

1804 czégnél

Aradon, Boros Béni-tér 11. sz.

Borszivattyuk

3 évi jótállással (ingyen javitás) árak 90 koronától feljebb.

Hozzá[illegible] legjobb minőségü **gumi**[illegible] 3 koronától feljebb. Fe[illegible]képesség óránkint 3000 litertől feljebb.

Hőnig Frigyes

harangöntőnél

Arad, Rákóczy-utcza 28. sz.

Ugyanott 1835

tüzi-fecskendők és kutak

valamint javitások elfogadtatnak.

Telefon szám 493.

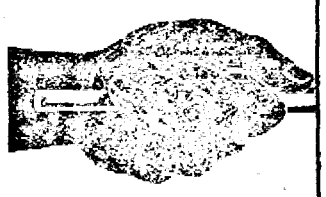

CZIRKÁL GÉZA

asztalos,

Átzél Péter-utcza 3. szám,

a szinházzal szemben. 2196

Legjobb kőszén a

VULKÁNI,

mely magas fütőképességénél fogva, valamint tiszta kezelés tekintetébe a sokkal drágább porosz szenet pótolja.

3 korona 40 fillér per 100 kiló, házhoz szállitva

egyedül nálam

kicsinyben kimérve kapható. Ezen kitünő magyar kőszénre rendeléseket kocsirakományokra is olcsó árban elvállalok, ugyszintén

petrozsényi kőszén, valamint koksz és faszénben

állandó raktáromat a p. t. közönségnek ajánlom.

BILDHAUER R.

Szabadság-tér. 1844

Telefon szám 256.

Uraságoktól levetett téli és nyári ruhákat a legmagasabb áron veszek.

Kivánatra házhoz is megyek. Továbba használt butorokat is veszek és olcsó áron eladok. 1928

Menczer Márton

Arad, Petőfi-utcza 7. sz.

---

3 nap alatt meggyógyul

a hugycsőfolyás — ha több éves is — szabadalmazott tanálmányom által, mely több évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bécsi közkórházban s a párisi **Hopital-Mydi**ben vérbajbetegségek osztályán általános használatban van. Tehetetlenség és éjjeli magömlés meggyógyitásra is feltétlenül [illegible] **trend, foglalkozás változtatás nélkül otthon titokban** használható. **Használati utasitással** [illegible], utánvettel, vagy az összeg [illegible] küldése mellett.

Dr. Tuta Ödön 1653

Budapest, VI. József-körut 53.

382—1902. végh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a borosjenői kir. járásbiróság 1902. évi V. 133/1. számu végzése következtében dr. Nemess Zsigmond ügyvéd által képviselt Kopetko Károly javára, Pop Melentius és neje ellen 170 kor. 54 fillér s jár. erejéig 1902. évi márczius hó 12-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 660 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 2 tehén, 2 ökörborju és szobabutorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a borosjenői kir. járásbiróság 1902. évi V. 133/4. számu végzése folytán 170 kor. 54 fillér tőkekövetelés, ennek 1902. évi január hó 7. napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 105 kor. 20 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig Drauczon, alperesek lakásán leendő eszközlésére **1902. évi deczember hó 18-ik napjának délelőtti 11 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Borosjenőn, 1902. évi deczember hó 5. napján.

Bogye Gábor,
kir. bir. végrehajtó.

2293